

arTER

İÇEL TABİP ODASI BÜLTENİ

Daha iyi bir yeni yıl dileğiyle...

İçel Tabip Odası Yönetim Kurulu

OCAK-ŞUBAT - Sayı 9

İçindekiler

arTER
İÇEL TABİP ODASI YAYIN ORGANIDIR
ÜCRETSİZDİR
OCAK-ŞUBAT 2002-Sayı 9

SAHİBİ
İçel Tabip Odası Adına
Op. Dr. M. Nihat Kuruloğlu

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Dr. Ö. Özkan Özdemir

YAYINA HAZIRLAYAN
Dr. Gürsel Erkılınç

İLÇE TEMSİLCİLİKLERİ
Tarsus : Dr. Metin Uzabacı
Mut : Dr. İbrahim Ezdar
Anamur : Dr. Erhan Gökduman

ADRES :
Kiremithane Mah. Özgür Çocuk Parkı Bitişği
M. Arif Yavuz İşh. Kat: 5 MERSİN
Tel.: 0.324. 238 41 62 - 238 41 63 Fax : 237 97 05
e-amil: ictoarter@hotmail.com

DİZGİ BASKI :

GÖZDE OFSET MATBAACILIK
Tel.: 0.324.233 13 44 - MERSİN

Not: Bu dergideki reklam ve ilanlardan sözü edilen ürün ve hizmetlerin etkinliği ve niteliği İçel Tabip Odası garantisi altında değildir.

İÇTO YÖNETİM KURULU ÜYELERİ
Op. Dr. M. Nihat Kuruloğlu (Başkan)
Dr. Necip Tolga Yüceer (Gen. Sekreter)
Dr. Çağla Kılıç (Sayman)
Dr. Nuhut Bulut
Dr. Ö. Özkan Özdemir
Dr. Gülsüm Akalın
Dr. Hüseyin Güler

arTER	2
Merhaba	3
Dr. Necip Tolga Yüceer	
Hasta Hakları	4-5
Dr. Gürsel Erkılınç	
Dengeler	6-7
Dr. Eminhan Say	
Hak Talebi Açısından	9-11
Dr. A. Öner Kurt	
Hasta Hakları Hekime Karşı Husumet Andı Mı Olacak?	11-12
Prof. Dr. Çağatay Güler	
Çok Teşekkür	13
Ful Uğurhan	
Hasta Hakları	14-15
Röportaj Prof. Dr. Vural Ülkü	16-18
Orada Bir Sağlık Ocağı Var...Ne Uzakta Ne Yakında... ..	19
Her Şeye Karşın Umut Kazanacak	20-21
Abbas Kolucaık	
Bazen Su Yakar	21
Rüzgara Bırakılmış Bir Yazı	22
Dr. Necdet Tamamoğulları	
Haberler - Yorumlar	23
Herkesin Düşü Herkesin Gerçeği	25
Dr. Necati Muşlu	
Tıp Dünyasından	26
Kaçkarlar'da Bir Hafta	27-30
Dr. Ahmet Yenmez	
Kan Komponentleri ve Kullanım Endikasyonları	31-32
Dr. İ. Tufan Ünal	
Ötenazi	33
Antik Yunan'da Ölüm ve Ötenazi -1	34-37
Umut Çelik	
Akşam Erken İner	38-40
Dr. Gürsel Erkılınç	
Çocukluğum	41
Aynur Ateş	
Üniversite Gençliği ve Gülben Ergen	42-43
Dr. Kenan Karadoğan	
İki Bin İki	43
Dr. Kenan Karadoğan	
Web-Med Internet	44-45
Bulmaca	46
Briç ve Seks	47
Dr. İbrahim E. Kerem	
Bir Film- Yüzüklerin Efendisi	48-49
Deniz Feneri	50-51
Hemş. Ceylan Erdoğan	
Bir Kitap - Veronika Ölmek İstiyor	52
Hemş. Nurten Muşlu	
Bengi Bağlama Üçlüsü	53
Dr. İsmail Ün	
Ahmet Arif	54-55
Dr. A. Öner Kurt	

Bir yılı ve arTER olarak dört sayıyı geride bıraktık.

Geleceğe bakıyoruz.

Geçen yılda dünyada neler yaşandığı basında sürekli yazıldı. Kuşkusuz sonunda dönüp dolaşıp, insanı-insanlığı en çok etkileyen olaylar, hep yitirilen insan hayatı-hayatları ile bağlantılandırıldı. 11 Eylül'de bu olaylardan biriydi. Bu olaylar er ya da geç bir "kurban" olabileceğimizin çıplak gösterisiydi. Salt "İktidar" isteyenlerin, yeryüzünde tanrı sözcülüğüne soyunanların, ne kadar acımasız olabildiklerinin naklen izlenen canlı kanıtlarıydı. Birey olarak "nerede durduğumuzu" kendimize sordurtması gerekli bir tarihi dönemi yaşadığımızı bildiren ikinci olay da ülkemizin ağır ekonomik kriz süreci içinde sürüklendiği işsizlik, yoksulluk dalgasıydı.

Birçok cihazın, sağlık sektöründe kullanılan malzemelerin Dolar ile hesaplandığı ülkemizde, biz hekimlerin Dolar bazında maaşları eridi. Aylık 500 Dolardan yıllık gelirimiz 6000 Dolara karşılık gelir. Batı ülkelerinde asgari ücret bile olmayan bir maaşa bizi mahkum eden bu acıklı ve gülünç tablonun sorumlularının, hala bizi yöneten ve yönetmeye talip insanlar olduğunu unutmamamız gerekli.

Yıllardır bu bölgede çalışan meslektaşlarımız da, bir anda tüm hayatlarını değiştiren sürgün-atama kararlarının sonuçlarını yaşayacakları bir yeni yıla giriyorlar. Hukuksal süreçleri devam ediyor. Ama "aklı başında olan" tüm insanlar bilirler ki, hukuki olan ile meşru olan zaman zaman çelişir. Zamanında kralların, padişahların da buyrukları, kuralları "hukuki" kabul edilirdi. Ama insan vicdanına aykırıydılar.

Dr. Buket Auşar. Patolog. 32 yaşında. 2002 yılına ulaşamadı. Otuz iki yıllık ciddi bir emeği arkasında bırakıp, hayatın bu emeğin karşılığını vermeye başlayacağı bir dönemin daha ilk adımında aramızdan, biz yaşayanların arasından ayrıldı. Zamansız, haksız bir ölümle. Çocukluğunun önemli bir kısmı, Yozgat'ın asbest solunan bir bölgesinde geçmiş. Biz "en okumuşların" da yazgısı eninde sonunda, "toplumsal akıl" tarafından belirleniyor. Biz de bu gelişmemiş, geri, karanlık "akıl" er ya da geç "kurbanıyız". İster kirli bir çevrenin uyaracağı kanserden ölümle, ister 500 dolarlık maaşlarla yaşamaya çalışarak, ister kalifiye emeğimizin karşılığını bir şekilde almak için özsaygımızı feda ederek.

Yine de geleceğe bakıyoruz. Geçmişle hesaplaşmayı unutmadan ve gelecek için gerekiyorsa her şeyi bağışlamaya hazır olarak.

İnsanlığın sorunları her zaman vardı. Yine var olacak. Geçmiş, ayaklarımızı bastığımız toprak; öylece geleceğe bakıyoruz. Gerçekten istersek, isteklerimize uyan iradeyi gösterebilirsek, daha iyi bir ülkede, daha iyi insanlar arasında yaşayabiliriz. Ümitsizlik tarih bilinci olan insanlara göre değildir. Yüz yıl önce kötü yaşıyorduk. On yıl sonra daha güzel bir ülkede yaşayacağız. 2002 yılının, bu gelecek on yıl sonrasına ait hayatın ilk yılı olması dileğiyle...

arTER

Merhaba

arTER'in yeni sayısı ile tüm okurlarımıza merhaba. Çok kısa bir süre sonra bu merhabayı sanal ortamda da sürdürmeyi düşünüyoruz. Odamızın eski web adresi olan www.icto.org.tr adresini yeniden faaliyete geçirmek üzereyiz. Özellikle ilçelerden ve ulaşımı zor olan yerlerden site üzerinden tüm üyelik işlemlerini gerçekleştirebilecek şekilde planlamaktayız.

Bir sonraki **arTER**'de sitenin ayrıntıları ile karşınızda olacağız....

Yeni yılın gelmesi ile birlikte **işyeri hekimliği atama listesinin güncellenmesi** gündeme geldi. Ama üzülerek belirtmeliyim ki hekim arkadaşlarımızın bir bölümü bu liste için yanlış veya eksik beyanda bulunmaktalar... Eksik beyanların oda sekreteryasını oyalamak ve işleri uzatmanın dışında bir kusuru olmamakla beraber bilerek ve kasten yanlış beyanda bulunmanın hiçbir şekilde açıklamasının olamayacağı inancındayız. Bilerek, menfaat sağlamak amacı ile yanlış beyanda bulunmanın hekimlik ahlakı ile de bağdaşmayacağı düşüncesindeyiz. Bu nedenle **yeni yılda eksik beyanların listede stralamaya girdirilmemesi ve kasten yanlış beyanda bulunanlar hakkında da soruşturma başlatılması** kararlarını uygulayacağız....

Mersin Emek Platformu bileşenleri olarak **1 ARALIK 2001** tarihin de Mersin'de bir eylemi daha gerçekleştirdik. Bu eylemin bizim açımızdan bir özelliği daha vardı. Merkezi düzeyde TTB'nin dönem sözcüsü olması nedeni ile yerelde de İçel Tabip Odası dönem sözcülüğünü yürütmekteydi. Eylem saat: 11,00' da istasyon alanında Cumhuriyet meydanına doğru yürüyüş ile başladı. **Bir gün sonra şehirde sel felaketine neden olacak kadar yağış** olmasına rağmen alanda ki kalabalık ve coşku görülmeye değer bir manzaraydı... Dönem sözcüsü olarak oda başkanı Dr. M. Nihat Kuruloğlu konuşmasını yaptı. Yoksulluğa yolsuzluğa hayır demek için, adil vergilendirme için, sosyal devlet anlayışı gereği parasız eğitim ve sağlık hizmeti için, onurlu ve huzurlu bir gelecek için alana seslendi....

Eylem sırasında ve daha sonra medyada konuşmayı dinleyenlerin dikkatini çeken önemli bir nokta daha vardı; **artık doktorların da geçinemediği ve bunu alanlarda haykırması....**

Eylemin hemen ardından ilimiz sel felaketi ile karşılaştı. Yıllık yağış ortalaması 650 metrekare/kg olan bölgeye çok kısa zamanda 550 metrekare/kg yağış düşmesi ile felaket gerçekleşti. Gerek Emek Platformu üyesi odalar, gerek Kent Konseyi toplantısında teknik anlamda selle ilgili sadece bir şey dile getirildi : **'Bu felaket insan eli ile hazırlanmış ve bağıra bağıra gelen bir felakettir'...** Eski su yollarının imara açılması veya daraltılması insanların rant uğruna açgözlülüğü normalin üstü bir yağışı felakete çevirdi ve resmi rakamlara göre sekiz can aldı. Gene resmi verilere göre 119 bin dönüm ekili alan sular altında kaldı, 5916 işyeri ve konutu su bastı ve kamunun 150 trilyon zararı bulunmakta.. Şu anda ise tüm sivil toplum örgütlerinin en çok dikkatini çeken ise **Kızkalesi** beldesi. Tamamı kaçak olan ve bir tanesi yıkılan deniz kenarındaki otellerin durumu. Temelleri sel ile boşalan otellerin altı molazla doldurup yaza hazırlanıyor. Konu ile ilgili odalar tüm duyarlı vatandaşların dikkatini çekmeye çalışıyor...Artık sivil toplum örgütleri kaldırım taşı ve havuzlu parklar yerine altyapı yapılmasını istiyor ...

Sel felaketinin sağlık yönüne gelince; Daha önce yaşanmış felaketlerden derlenen bilgilere göre sel felaketi üç dönemde inceleniyor. Akut dönemde travlama, boğulmalar ve elektrik kaçakları ön planda. Orta ve uzun dönemde ise ki bu dönem yaklaşık olarak sel felaketinde üç hafta sonrasına denk düşüyor ve başta vektörlerle bulaşan hastalıklar olmak üzere enterit, çeşitli deri lezyonları olmak üzere birçok bulaşıcı hastalık görülebiliyor.

Bu dönemin bir özelliği daha var; Yetkililerin suların çekildiği ve her şeyin normale döndüğünü ilan ettiği bir döneme denk düşmesi... Bu nedenle görev her zaman olduğu gibi sağlık ordusuna düşüyor....

Bu kadar karamsarlığın arasında yine de yeni yılı yeni bir başlangıç olarak görüp, barış dolu bir dünyada felaketlerden uzak yeni bir yıl diliyorum. Kısaca: **YENİ YILINIZ KUTLU OLSUN....**

Dr. Necip Tolga YÜCEER

HASTA HAKLARI DOSYASI**"HAK" KOŞULSUZ MU VERİLİR ya da ALINIR?**

Dr. Gürsel ERKİLİNÇ

1

Bilimi, bilimi üreten toplumsal ilişkileri değil de sadece teknolojiyi ithal eden bir ülkede "hasta hakları" nasıl tanımlanabilir? Batı'nın kendi tarihinden süzülerek ortaya çıkmış kavramların da bir mal gibi ithal çabası, sonunda böyle en temel kişisel-bireysel-insani hakların süregen çiğnendiği, "insan haklarına" "ithal" sırasının henüz gelmediği bizim gibi ülkeler, "hasta hakları" gibi ne idüğü belirsiz "garabetleri" konuşmak zorunda kalıyor!

Bu düşünce ilk elde kolayca karşı çıkılabilecek, "sivri" ve yanlış bir savı içeriyor gibi görünebilir. Ama "hasta hakları" da diğer haklarla birlikte konuşulmaya, tartışılmaya, uzlaşmaya değer bir konu ise bu "sivrilik" olmak zorunda. Duygu sömürüsüne açık olan bu kavram diğer "hak"lardan ve ülke gerçeklerinden kopartılırsa, en büyük zararı biz, sağlık çalışanları görecektir. Sonra da hastalar elbette.

*

İnsan hakları ihlallerinde dünya ülkeleri içinde olumsuz anlamda ilk sıralarda bulunan bir ülke için "Hasta hakları" bize çok yabancı, "tuhaf" bir kavram olmalı. "Kadın-insan hakları" bağlamında kadınları "insan" saymayan, kadını erkeğin-insanın eşiti olarak görmeyen, çoğu kadının kendisinin de bunu benimsediği bir kültürü yaşayan toplumumuzda "hasta hakları" yabancı bir kavram değil mi? Milli eğitimin bildik okullarında ve aile içinde de despotça, şiddetle sindirilerek eğitilen çocukların, diğer yanda hayatın her alanında itilip-kakılan vatandaşların; karakol-

larından dehşetle korkulan, tüm bürokratik kurumlarında hazirola durulması beklenen, anayasasında yazılı yine batıdan "ithal" kavramları kimsenin iplemediği bu ülkede neden gündeme gelir ki bu "hasta hakları"?

Biz de, ülkemizde, bu topraklarda gerçekte "insan" nedir ki? Hiçbir ekonomik güvencesi, düzenli, yeterli bir geliri olmadığı halde beş, altı, yedi, sekiz ve daha fazla çocuk sahibi olmaya çalışanlar için "insan" kim olabilir? Bu çocukları küçük yaşta çalıştırıp, sokaklara salan, onları kendine bir yaşlılık güvencesi gibi görenler için "insan" nedir? Sokaklarında zorbalığın geçer akçe olduğu bu toplumda "insan" kime denir? Hakkını mahkemelerde aramaya kalktığında sonunda gerçekten hak ettiğini ya bulamıyor, ya da artık bir işe yaramayacak kadar geç elde ediyorsa, yıllarca emek verdiğiniz kurumlardan yargısız, sorgusuz, sualsiz sürgün ediliyor-sanız bir "insan" olarak değerinizi nasıl ifade edersiniz? Bir hayvan sürüsüne bile cezaevlerimizdeki gibi davranılsa, haklı olarak ayağa kalkan hayvan hakları koruma dernekleri ve basın, bu konuda sessiz ya da teşvik edici davranabiliyorsa, "insan" kimdir? Ülkemizdeki yönetim aygıtları, bu sorunları samimi biçimde çözmeye çalışmadıkça, insan haklarını çiğnemede pervasızlığını terk etmedikçe, "hasta hakları" da iki yüzlüce ele alınmış olmayacak mıdır? Hasta haklarının ele alınışı kuşkusuz sağlık personeli ile vatandaş birbirine düşürmeye, hasta ve yakınlarının duygularını sömürmeye, sağlık personelinin onlara her zaman olduğu gibi "hasım" olarak gösterme yolunda kullanılacaktır.

Hiçbir tarımsal projesi bulunmadan körlemesine, ulufe biçiminde dağıtılan, gerçekte yoksul köylüye pek azının gittiği tarımdaki destekleme alımlarının sosyal sonuçlarının gazetelere, TV ye çıkmış bir olguda ele alındığını görmedik. Bilindiği gibi Tekel, yıllarca yakmak, gömmek, depolarda çürütmek üzere ihtiyaç fazlası tütünleri satın aldı. İşin içinden çıkamamaya başladığında tütün ekicisine ekmediği hale onlara tütün almış gibi para verdi. Bu durumda bile Tekel 6 yıl alım yapmasa, depolarında yeterli tütün olduğu bildiriliyor. Destekleme alımlarına güvenen tütün ekicisi bir "yurttaş" olmalı, 3-4 eşinden 49 çocuk yapmış. Şimdi bu adam, 3-4 karısı ve bu 49 çocuk için "insan" nedir? Onlara "doğurun, 100 milyonluk büyük Türkiye" diyen politikacılar için "insan" neye benzer? Ve sonunda bu "insan"ların "hasta hakları" ne anlama gelir? Hangi batı ülkesinde böyle, halkın vergisiyle "döllenmiş" bu kadar örnek bulabilirsiniz? Bu insanlara "doğurun" diyen politik düşüncenin, "hasta haklarından" ne anladığı sanılır? Bu insanlık dışı çoğalmayı doğrudan ya da dolaylı olarak destekleyen, kafasındaki "doğulu" insan kavramı ile, batılı hasta hakları aynı kafada nasıl bir bulamaç olacaktır ki, o böylece hasta haklarından söz etmeye kendinde hak bulacaktır.

*

Batı'nın son iki yüz yıllık tarihsel-sosyal dönemine bakıldığında orada önce insan-kadın-çocuk haklarının oluştuğu ve geliştiği kolayca görülür. Bu gün bu haklar artık "hak" olmaktan öte yaşanan gündelik hayat ilişkilerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Hasta hakları da yaşanan bu süreç sonunda ulaşılmış bir uğraktır. Tıpkı önce bilimsel bilgi temelinde ürettikleri ve bugün kolayca kullandıkları teknolojik ürünler gibi. Biz ise bugün toplumsal-tarihsel ürünleri de bir teknolojik meta gibi olduğu gibi "ithal" ederek edinebileceğimizi sanıyoruz.

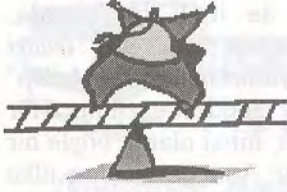
Hasta hakları ile ilgili bir yazıda, "herkesin ileri teknoloji ve çağdaş tedavi olanaklarından yararlanmaya hakkı" anlamında bir "hak" maddesi yazılmış. Her insan soyut, idealde, nihai olarak böyle bir hakka sahip olabilir. Ama geri kalmış ülke insanları için bu söz hayat gerçeğinde anlamsız, "boş", içeriksizdir. Söylenmese de olur. Yakın zamanda bir gazetede* 2001 yılı verileriyle ABD'de kişi başına sağlık harcaması 3708, Almanya'da 3036, İspanya'da 1134 ve ülkemizde ise 108 Amerikan Doları olduğu yazıyor. Ülkemizde kişi başına düşen GSMH payı 2500 dolar olduğuna göre Türkiye'de yaşayan bir insan "ileri teknolojiden yararlanma hakkına" sahip midir?

2

Biz, hekimler olarak "hasta hakları" tartışmasında nerede durmalıyız? Hasta haklarını savunmak biz hekimlerin görevi ya da sorumluluğu olabilir mi? Bir insan, bir vatandaş, bir hasta ya da geleceğin olası bir hastası olarak elbette taraf olabilir. Ama konumuz bağlamında, bir hekim kimliğiyle "hasta hakları" savunusunda bu ülkede-bugünün sağlık sistemi içinde hangi tarafta yer almamız gerekmektedir? Bir hekim, hekim olarak "hasta hakları" savunucusu olabilir mi?

Görünen o ki, biz hekimlerin ve örgütlülüğümüzün, "hasta haklarının" nesnel, bilimsel olmasını sağlamak, günümüz koşullarında "popülist", duygu sömüren yarırsız yaklaşımları sınırlamak yönünde olması gerekeceğidir. Dikkatli ve kararlı olmadığımızda "hasta hakları" hikayesi de hekimler ve sağlık personeli için, "tavşana kaç, taziye tut" geleneksel sağlık politikasının bir uzantısı olarak gerçekten bir "husumet andına" dönüşebilir.

Bu konuda TIP 21 dergisinde yıllar önce yayınlanmış bir yazıyı aktarmadan geçemezdik. (Bkz. sayfa 11)

DENGELER

Dr. Eminhan SAY

Herkese bir dünyası olduğunu, dünyanın merkezinin kendimiz olmadığını anlamalı.

Dr. Ruskin öğrencilerine yaşlanmanın psikolojik belirtilerini öğretirken onlara şu olayı anlatır: *"Hasta ne konuşuyor, ne de söylenenleri anlıyor. Bazen saatlerce anlaşılmasız şeyler geveliyor. Zaman, yer ya da kişi kavramı yok. Yalnız, nasıl oluyorsa, kendi adı söylendiğinde tepki veriyor. Son altı aydır onun yanındayım, ne görünüşü için bir çaba sarf ediyor ne de bakım yaparken yardımcı oluyor. Onu hep başkaları besliyor, yıkıyor ve giydiriyor. Dişleri yok, yiyeceklerin püre halinde verilmesi gerekiyor. Gömleği salyalarından dolayı sürekli leke içinde, altından alıyoruz. Yürümüyor, uykusu sürekli düzensiz. Gece yarısı uyanıp çığlıklarıyla herkesi uyandırıyor. Çoğu zaman mutlu ve sevecen, fakat bazen ortada bir sebep yokken sinirleniyor. Biri gelip onu yatıştırana kadar da feryat figan bağırıyor."*

Bu olayı anlattıktan sonra, Ruskin öğrencilerine böyle birinin bakımını üstlenmek isteyip istemediklerini sorar. Öğrenciler bunu kesinlikle yapamayacaklarını söylerler. Ruskin, kendisinin bunu büyük bir zevkle yaptığını ve onların da yapması gerektiğini söyleyince öğrenciler şaşırırlar. (Öykünün devamı yazının sonunda)

Aslında her gün, kendi bazında yeni bir yılın başlangıcı ya da bitişidir. Arşive bir yıl daha eklenmiş, o göz çukurlarının

içinden bakan göz aynı, kafatası içindeki beyin aynı, göğüs kafesin deki kalp aynı kalp. Değişen sadece dış görünüş. Cilt saçlar, biraz omurgalar eğik, enerji az, o kadar. Bu değişimlerde daha çok "saçların süpürge edilmesinin, bağirlara taş basılmasının, çocukları nasıl iyi yetiştirebilirim" mücadelesinin kalıntıları. Bir söz var: Kuzguna mı yavrusu güzel görünür, yoksa yavrusu mu bu kadar güzel? Biz ana babalara hep güzel görünmüşüz. Şimdi onlar bize güzel görünmeli. Yaşlanmaktan kaçılmaz, yaşlılığımızda bize nasıl davranılmasını istiyorsak yaşlılarımıza öyle davranıyoruz. İnsanlar büyüdükçe hücreler dokular çoğalır, sevgilerin de çoğalması gerekmez mi?

Güneşin doğmadığı günü görmemişiz ki güneşsizliği, havanın olmadığı yer yüzünde boğulacak gibi olmamışız ki havasızlığı bilelim. Kesilip kanamadan, üşümeden, yanmadan bilmemişiz tenimiz olduğunu. Gözümüzün hem de renkli görmemizin, işitmemizin, düşünebilme ve hissedebilmemizin değerini

bilmemiştir. Bunları kaybetmek gerekmiş değerlerini anlamak için.

İnsanoğlunun en büyük silahı hayaldir. Büyüme, başarıma ve kazanma hayali. On dönüm toprağı varsa yüz dönüm, bir evi varsa ikincisine kavuşma dürtüsü dünya kuruldu kurulalı insandan eksilmedi arttı. Ne diyelim (desek de anlayamazlar) bazı gözleri ancak toprak doyuruyor. Bu zaptedilemeyen açlığı, insanı zaman zaman şiddete yöneltti. İki kişi arasında ise hak yemeye - kavgaya, ülkeler arasında ise savaşa yöneltti. Acı ama, o mükemmel insan aynı zamanda öldürücü olabildi.

Canlı toprağı erozyonla-betonlaşma ile öldürdü, canlı ağacı kesip öldürdü, canlı balığı, kediye, kekliği vb. hayvanları gereksiz katletti. Ve zaman oldu insanı katletti. İnsanoğlunun açlığının diğer adı hırs oldu. Ama artık insan 21. yüzyılda yaşadığının farkına varmalı, azgın hırslara gem vurmalı, kardeşliğe, huzura açlık duyulmalı.

Uyumak sadece gece olmaz. Gündüz uyumaları daha yok edici. Gözleri açık uyuma. Bir an gözleri ovuşturup silkinip uyanmalı artık. Akvaryumdaki balıklar gibi iki-üç saniye olmasın hafızalar. Bir yeni umutla hızla akvaryumun bir ucundan diğer ucuna yüzülmesin, gülerek seyreliyor birileri bizi. Mantıkla ve düşüncelerle hareket etmeli. Ekonomik sorunlarda boğulup hayattan zevk alma-ma, mutlu olmama, karamsarlık, yorgunluk- bitkinlikle seyreden durum oluşuyor. Sadece duygularla bir yere varılmaz ama duygular tamamen yok edilmemeli. Dengeyi kurmak zorunda olduğumuz bir konuda bu. Hayat gerçeklerle devam eder, duygu ve sevgi ile süslenir. Sevgi

kar gibidir. Nasıl kar yağdığı zaman yollardaki eğri büğrü yapıları, çöpleri örter göstermez. İnsanda sevgiye bünyesinde yer vermişse karşıdakinin hatalarını görmez hep iyi taraflarını görür. İnsanlar bir sevgi olayı neticesi dünyaya gelmişlerdir. Sevgi içinde yaşamalı ve gitmeli. Maddi sorunlar halledildikten sonra duygulara yer verelim diye düşünülürse, ömür boyunca bu fırsat bulunamaz. Belli oranda hayata olaylara duygu-sevgi karışımı yaklaşılsın, nasıl da diğer sorunları halletmesi kolaylaşacak.

Tüm evren, dünya ve insanların varlığı belli bir dengeyi devam ettirmekle mümkün. Dünya eğikliği 23 derece olacak, lityumundan tut testosteronuna, kan şekere kadar belli bir seviyede olacak ki yaşam devam etsin. Yemekte denge, şakada denge, çalışmada, harcamada, tartışmada, uykuda, saygıda, sertlikte, iknada, hayalde, inançta denge. Dengelerin devamı için aynılıklarımızı değil ayrılıklarımızı, yapıcılığı değil yıkıcılığı ön plana çıkarmakla, 30 yılda 40 bini trafik teröründen olmak üzere dile kolay, 70 bin can 70 milyon ciğer yandı. Türkiye'nin en güzel sahillerinde uzanıp bir yanımızı güneş yağı ile yağlatırken, kafaları kuma gömdük. Faizle aldığımız 200 milyar doları kalkınmaya değil kendi kendimizi yemeye harcadık. *Sıcak ateşten, soğuk buzdan, can bedenden ayrılabilir mi?* Önemli olanın bireyin ve toplumun refahı olduğunu unuttuk. Gülnar'da, Mut'ta "aylık 30 milyon gelirim olsun gül gibi geçinirim" diyen binlerce kişiyi görmezden geldik. Kırklareli İnece'sinde, Ordu Akkuş'unda, Mardin Kızıltepe'sinde de

yoksulun yoksul, zenginin yine zengin olduğunu göz ardı ettik. Yerlere vurduğumuz düzenden, her konuda gücümüz yettiğince faydalandık. Yani insafta denge gerek. Ortak paydada, en küçük ortak katta birleşme zamanıdır bu zaman.

Karşılıklı davranışlarda da gözle görülmeyen, ama insan olanın sezebildiği bir normal değerler listesi var. Bu değerler aşıldığında yaşlarımızın, çocuğumuzun, akrabamızın, çevremizdekilerin huzurlu yaşam haklarını ellerinden alıyoruz. Mutlu yaşanan anların miktarları azalıyor, işkence ortamındaki zamanlar artıyor, hatta bir anlık denge bozukluklarında, karşıdakinin yaşama haklarını bile alabiliyoruz. Herkesin bir dünyası olduğunu, dünyanın merkezinin kendimiz olmadığını anlamalı. Denge sağlanamayıp, dostluklar önemsenmez, ya da abartılır, verebileceğinden fazlası istenir, böylece dostluk bozulur.

Her ev mini bir Türkiye. Buralarda ne dert var, ne refah yaşıyor büyüt, al sana Türkiye. Sorunlarıyla, kurumlarıyla ve kurumlarıyla. Başka yerde bizi, bizde başka yeri arama, biz buyuz. El ele, sırt sırta verildiğinde gerçek gücün ortaya çıkacağı biz buyuz. Kendi kendimize çelme taktığımızda gücün bittiği biz buyuz.

İnsanoğlunun zamanla her zorluğa alışabilme yeteneği var. Bu yetenek, zorluklar karşısında kimini zorluklara aşmaya yönlendirir. Bizde olduğu gibi de zorluklara alışmak, aşmaktan kolay gelir. Sürekli şikayet ederiz ama zorlukları aşmak için elimizi taşın altına sokmayız. Tembelliği baş tacı eder, umutsuzluk yağdırır, hayatı güzelleştirmeyi denemeye kalkanı anasından doğduğuna pişman ederiz. Teoride ha bire çözüm üretilir,

pratikte bildiğimiz yapılır. İnandığı hayatı yaşamayanlar, bir süre sonra yaşadığı hayata inanmaya başlar. Doğrular yanlış, gerçekler masal, masallar misal, develer tellal pireler berber olur.

Hayat bize ilkokulda Billur öğretmenimin anlattığı gibi değilmiş meğer anne. O bize toplama-çıkarmayı öğretmişti. Şimdi sadece çıkar bilinir olmuş. O bize sevgi yağdırmayı öğretmişti, şimdi kendine yontma moda. Siyah gölgelere sığınılıp karanlıkta göz kırpılır, dostluklara menfaat sızar olmuş. Göz yaşları göz pınarından damladıktan sonra yanakta süzülürken, büyüüp büyüüp dev bir ateş yumağı haline geliyor anne. Dev ateş yumağı omuzlara dökülüp omuzlarımızı çökertiyor. Korları içime düşüp beden şeklini alıyor, günlerce alev alev içim içimi yakıyor anne. Hayallerini kurduğum silüetler sisler ardında serap olup silinip gidiyor, güzellikler günle ve gülle birlikte gülümsemiyor, güz gibi bitişleri getiriyor. Dostluklar yetim, günahlar öksüz, hainlikler serseri mayın. Zamanı hapsedemiyorlar gideni getiremiyorlar, göz yaşını tekrar pınarına sokamıyorlar, damlayan kanı damarına geri veremiyorlar anne. Zaten şu üç günlük dünyada üç şeyimin kaldığını anneme söylemeyin, üzülmesin: Bir umudum, bir umudum bir de birkaç iyi insan. Ve yukarıdaki öyküdeki dengeyi henüz yakalayamamış öğrencilerden değiliz biz anne.

Öykünün sonunda Dr. Ruskin devam eder: Bu bahsettiğim kişi benim altı aylık kızım.

HAK TALEBİ AÇISINDAN "HASTA HAKLARI"

Dr. A. Öner KURT

Tıbbi etiğin ana konularından biri olan hasta-hekim ilişkileri insan ve hekimin tarih sahnesine çıktığı en eski devirlerden beri vardır. 1789'da Fransız İhtilalinden beri insan hakları ön plana çıktıktan sonra, 20. yüzyıla kadar insan haklarından sağlık hakkına doğru hukuksal bir gelişme görülmektedir. Sağlık hakkından hareketle hasta hakları, bugünü ilgili çevrelerin üzerinde büyük ölçüde uzlaşarak daha da açıklığa kavuşturmaya çalıştığı çeşitli hakları kapsar ve hasta-hekim ilişkisinin etikten hukuka doğru yeniden düzenlenen bir unsurudur. Bu açıdan bakıldığında hasta hakları, genel olarak insan haklarının ve değerlerinin sağlık hizmetlerine uygulanmasını ifade etmekte ve dayanağını insan hakları ile ilgili temel belgelerden almaktadır.⁽¹⁾

Günlük yaşamımızda çok sık kullandığımız hak kelimesini kısaca tanımlayacak olursak; hak, hukuk düzeninin kişilere tanıdığı yetkidir. Öyleyse hak hukuk kurallarına dayanmaktadır. Hukuk kurallarını devlet koyar. Devlet ise siyasal bir varlıktır ve belli bir anlayışa göre bu hukuk kurallarını belirler. Bu hukuk kuralları içerisinde devlet, kişilere belli bazı serbestlik ve özgürlükler, yani haklar tanıır. Devlet, tanıdığı bu hakları genişletebilir veya daraltabilir. Dolayısıyla bugün dünyada hak yelpazesinin ülkeden ülkeye değişiklikler içerdiği bilinmektedir.

Diğer yandan günümüzde evrensel diyebileceğimiz ve ülkeden ülkeye göre değişmeyeceği varsayılan haklar da bulunmaktadır. Bu haklar "*insan hakları*" başlığı altında anılmaktadır. İnsan hakları devletlerin kendi iç hukuku içerisindeki, az önce söylediğimiz serbestlik ve özgürlüklerden farklı niteliktedir. Hatta bunların bir kısmı

serbestlik ve özgürlük bile değil tam tersine belli bir hak çerçevesi içerisinde kişiyi bağlayıcı nitelikteki değerlerdir.⁽²⁾

Konuyu tıp ve sağlık alanına çektiğimizde karşımıza iki değişik kavram çıkmaktadır. Bunlardan birisi "*hasta hakları*" öteki ise günlük hayatta kısaca "*sağlık hakkı*" olarak da dile getirilen "*sağlık bakım hakkı*"dır. Hasta hakları ifadesini genelde hasta-hekim veya hasta-hastane ilişkisinde ortaya çıkan hak unsurları için kullanmaktayız. Sağlık hakkını ise, kişinin hastalanmadan önce sağlığını koruyup geliştirmesi için gerekenler ile toplumdaki her kişiye nitelikli, eşit tıbbi bakım ve tedaviye ulaşabilme imkanının sağlanması anlamında kullanmaktayız. Bunun gerçekleşmesi tahmin edilebileceği gibi hasta veya birey ile devlet arasındaki ilişkinin sonucunda gerçekleşmektedir.

Çeşitli uluslararası bildirgelere baktığımızda hasta hakları öğeleri ile sağlık bakım hakkı öğeleri çok zaman aynı başlık altında yer almaktadır. Birbiriyle örtüşen bu kavramların değişik neden-sonuç ilişkilerine yol açtığını görmek gerekir. Sağlık hakkına kısaca göz atacak olursak; sağlıklı bir çevre, yeterli ve iyi nitelikte su ve besin, başlıca bulaşıcı hastalıklara karşı aşılama, ana çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetleri, sağlık eğitimi ve sağlığın geliştirilmesi, sağlıkla ilgili kararlara toplum katılımı...⁽³⁾ Her ne kadar bu haklar birey hastalandıktan sonra doğan süreçlerde akla geliyorsa da diğer haklar gibi bireysel ve toplumsal nitelikleriyle birlikte ele alınmalıdır. Toplumsal boyutuyla; bireyin hasta olmadan önceki süreçte sağlığının korunması ve ülkedeki mevcut sağlık sisteminden eşit, nitelikli ve hızlı bir şekilde en fazla yarar ilkesi çerçevesinde

yararlanması sağlık hakkının temelidir. Sağlık hakkının bir uzantısı olan hasta hakları, hastanın bir birey olarak onurunun, bütünselliğinin, sağlık sistemindeki yapılanmalar karşısında güvenceye alınmasının savaşıdır.

"Ruhsal, bedensel ve sosyal iyilik hali" olarak tanımlanan sağlığın sürekliliği, "bireysel" ve "toplumsal-sosyal" hakların, birlikte sunulabilmesi ve hasta tarafından alınabilmesine dayanır.⁽⁴⁾ Bu birliktelik temelini insan haklarından alan hasta haklarının olmazsa olmazıdır.

Ülkemizde sağlık hizmetinin ulaşılabilir, eşit, nitelikli sunumu 1961 yılında çıkarılan 224 sayılı Sosyalleştirme Yasası ile ve sağlıklı yaşam hakkı da 1982 Anayasası ile güvence altındadır. 1 Ağustos 1998'de ülkemizde yürürlüğe giren Hasta Hakları Yönetmeliğinde hasta hakları; "temel insan haklarının sağlık hizmetleri sahasındaki yansıması" şeklinde tanımlanmaktadır.

Hekim ile hasta arasındaki ilişkide hastanın hak talep edebileceği kişi, geleneksel alışkanlıkla hekim olarak gözükmektedir. Oysa bugün bunu yalnızca hekim olarak değil, tüm sağlık çalışanları / hatta mevcut sağlık sisteminin sorumluları şeklinde algılamamız gerekir. Artık hasta hakları dediğimizde hastanın karşısında bulunan muhatabın, bir kurum olarak hastane / sağlık kurumu olarak algılanmasına doğru gidildiği görülmektedir. Yani sağlığı konusunda hastanın ilişki içerisinde olacağı yalnızca hekim değil tüm çalışanlarıyla birlikte hastane/sağlık kurumudur. Buradaki algı yanlışsamasın temelinde sağlık hizmetlerinin sunumunda toplumsal adaletin gözetilmeyerek bunun faturasının, sağlığı temsil ettiği düşünülen sağlık çalışanlarına özellikle de hekimlere fatura edilmesidir. Dolayısıyla yalnızca hekim ve sağlık çalışanlarının değil, toplumsal bütün kurumların da hasta haklarının sağlanmasında yükümlülükleri vardır.

İnsanların sahip oldukları haklar her yerde önemlidir; haklar kişileri ve değerleri korur. Kişiler, sahip oldukları haklar sayesinde eşit muamele görürler. Bu şekilde değerlendirince insanların sağlıklı iken hasta haklarıyla fazlaca ilgilenip, konuya sahip çıkacakları düşünülebilir. Ancak insanlar olası hastalık hallerinde ne yapacakları konusunu düşünmemekte; dolayısıyla sağlık konusunda da ne tür haklarının bulunduğundan haberdar olamamaktadır.

Hasta haklarını savunanların, konu ile ilgili kişilerin olması beklenebilir. Ancak bu beklentiye karşın hasta durumu içerisinde devamlı bulunan bir grup bulunmadığından, konu ile ilgili kişilerin bunu sahiplenmelerine rastlayamayız. Belki kronik tedavi gerektiren hastalığı (kr. böbrek yetm., AIDS, lösemiler vs.) bulunanlar ve yakınları kendileri ile ilgili haklarının bulunduğunu ihtiyaç hissedebilir. Ve bu ihtiyaç aşamasından sonra hasta hakları açısından yapılan/yapılamayan uygulamalar değerlendire bilinir. Hasta haklarını savunma noktasında ağrı-sızı içerisindeki kişiler haklarını savunabilecek durumda değildir. İstedikleri tek şey bir an önce iyileşmeleridir. Hastalık sonrası sağlık durumunda da hak talebi kişi özelinde önemini yitirecektir.

Hastalar ve yakınlarının yaşadığı sorunlara karşın bu konuda halen örgütlü bir yapılanma etkin olarak mevcut değildir. Karşıt gibi dursa da hasta hakları konusunda başta hekimler olmak üzere diğer sağlık çalışanları ve örgütleri bu konuyu desteklemekte ve çözümüne yönelik emek vermektedir. Hasta haklarını gözetmek hekimler ve diğer sağlık çalışanları için etik bir yükümlülüktür. Bu yükümlülük sağlık çalışanlarının, insana ve insan yaşamına verdikleri değerden kaynaklanmaktadır.

Sağlık alanından bazı kişilerin ve diğer bazı toplumsal yapılanmaların savunduğu bir görüşte; "hastanın ihtiyacı vardır,

hakkı değil"dir. Hastalık anında kişinin aradığı tek şey tedavidir. Yaşamsal kaygısı bazı hak unsurlarının önündedir. Birçok hasta da bunu doğrular biçimde davranmaktadır. Ancak hak ve tıbbi müdahale olgusu birbirinin yerine geçecek şeyler, birbirinin karşısı değildir. Ne tıbbi müdahalenin önemi bireysel hakların ihlal edilmesini gerektirir ne de hak kavramının varlığı tıbbi girişimin önünde bir engel oluşturur. Önemli olan hasta hakları kavramının içinde yer alan insancıl yaklaşımın benimsenip benimsenmemesi sorunudur. Hastanın her ikisine de ihtiyacı vardır. Sağlık çalışanlarının kontrolünde olan birincil değer, yaşam ve sağlıktır. Ancak tıbbi müdahaleye ilişkin olası alternatifler arasından seçim yapmak gibi haklar da hastaların hakları arasında bulunmaktadır.⁽²⁾

Sonuçta hasta haklarını korumak veya savunmak sağlık kurumlarında hekim, yönetici işbirliği içerisinde gerçekleştirilecek bir yükümlülüktür. Günümüzdeki hekim-hasta ilişkisinde hasta haklarını gözetmek bir hekimin kaçınmayacağı etik bir yükümlülüktür. Her tıbbi vaka kendi içerisinde ayrı bir özellik taşır ve böyle bir yükümlülüğü pratik uygulamada yeteri kadar yerine getirmek mümkün olmayabilir. Ancak önemli olan en azından, ilke olarak da olsa hasta haklarını koruyucu tavır içerisinde olmamız gerekmektedir.

Kaynaklar

- 1-Terzioğlu A. Tıbbi Deontoloji ve Biyomedikal Etik'in Ana Hatları, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1998.
- 2-Aydın E. Etik Bir Yükümlülük Olarak Hasta Hakları, Hacettepe Tıp Dergisi, cilt 31, sayı 3, 2000.
- 3-Kalaça Ç. Hasta Hakları, STED, TTB Yayınları, cilt 3, sayı 4, nisan 1994.
- 4-Sayek F. Kişi / Hasta Hakları, TTB Haber Bülteni, sayı 26, 1991.

HASTA HAKLARI HEKİME KARŞI HUSUMET ANDI MI OLACAK?

Prof. Dr. Çağatay GÜLER

Hasta haklarıyla ilgili tartışmaları, yazıları, hasta haklarına standart getirme çalışmalarını incelediğimizde nerede ise hekimlere yönelik bir husumet andı yazılmaya çalışıldığını görüyoruz. Yola çıkış noktası gayet basit.: *"hekimler hastayı istismar etmekten, hastayı sömürmekten, hastaya zarar vermekten başka bir eğilimi olmayan bir meslek grubu. Yapılacak düzenlemeler de onların hastaya verebilecekleri zararı en aza indirecek her türlü düzenleme ve yaptırım getirilmeli. Zalim hekimlerin elinden zavallı hastalar kurtarılmalı. Bu hain gözü dönmüş canavarların hastalara zarar vermesi engellenmeli."*

Çıkan metin ne olursa olsun hasta hakları düzenlemesinde hekimin suçlanması için sadece bir kriter vardır: Hastanın gerek görmesi, bilgi düzeyi ne olursa olsun yapacağı her uygulamayı kendince değerlendirip uygun olup olmadığına karar vermesi ve ilgili mercilere bildirmesi yeterli olacaktır. Ne için yeterli olacaktır dersiniz? Suçlanması, mahkum edilmesi ve cezasının infaz edilmesi için... Normal yargılamalardan ufak bir farkla... Onun davasında savcı, hakim ve cellat aynı kişi olacaktır. Hekime savunma hakkı verilmeyecektir. Günümüzde özellikle hekimlere karşı uygulanan *"medya linçleri"* yetmemekte, yaratılacak hukuk girdaplarında savunmasız ve çaresiz yitip gitmesini sağlayacak alt yapı oluşturulmak istenmektedir.

Özellikle ticari hastaneciliğin yaygın olduğu ülkelerde, müşteri-satıcı ilişkisini düzenlemeye yönelik *"ticari"* esaslı müeyyideler hasta hakkı sanılmaktadır. Daha doğrusu kasıtlı olarak böyle sunulmaya çalışılmaktadır. Çünkü ülkede hasta hakları tartış-

masında sırtı sıvazlanarak oy alınabilecek büyük kütlenin karşısında dört kişi bir araya gelemeyen hekimlerin oy yüzdesi nedir ki?

Hekime hakaret edilecek, aşağılanacak, kötü maksatlı davranılacak ve bu hekim söz konusu hastanın istediği biçimde bakımını ve izlemeyi sürdürecekmış... Hastanın hekimi reddetme hakkı varmış... Ya hekimin? Kendisine hakaret eden, muayeneyi, tedaviyi kabul etmeyen, iftira eden hastaya karşı yapabileceği hiçbir şey yoktur. Görevi, sosyo-ekonomik durumu, siyasi görüşü nedeniyle kendisini imtiyazlı kabul eden hastalık hastalarının elinde hekimi perişan etmek için müeyyide getirmeye kalkışmanın "*hasta haklarıyla*" hiçbir ilişkisi yoktur.

Şu anda hasta haklarından daha vahim bir istismar konusudur. "*hekim istismarı*"... Yöneticisinin, politikacısının, valisinin, belediye başkanının hastasının elinde oyuncak hale getirilmeye çalışılan; fakülte-den mezun olduktan sonra eğitim yılıyla ters orantılı bir maaşla, sürgün, iftira kampanyalarının ortasında yapıpıyız bırakılan hekimlerin istismar konusu yok mudur? Hekimleri arabalar doldurarak sokak sokak gezdirerek vatandaşa "*bakın, ayağınıza hekim gönderdik*", "*eşek gibi size bakacaklar*", "*bir şikayetiniz olursa haber verin ha, yakarım çaralarını*"(3) konuşmasını yapmak belediye başkanlarının devir teslim törenlerinden sonra yaptıkları ilk uygulama haline geldi. Elinizi vicdanınıza koyun. Arabalara doldurulmuş hekimleri sokak sokak gezdirerek sağlık hizmeti sunuyormuş gibi yapma sorumsuzluğunun hastalara verdiği zararı hangi hekim vermiştir bu güne kadar?

Hasta hakları diye yola çıkanların çoğu vatandaşın bilgisizliğinden de yararlanarak:

1. Hekim meslek hatası
2. Hastalık komplikasyonu
3. Görevi ihmal
4. Taammüden zarar verme kavramlarını birbirine karıştırmakta, hastalık

komplikasyonlarını bile isteyerek, bilerek yapılmış bir müessir fiil gibi cezalandırmaya kalkmaktadırlar.

Hekimin meslekte deneyimli meslektaşlarının hakemliğine bile başvurmaları engellenmektedir. Bir hekimi geçen yılki bilgilerine göre yaptığı uygulamalar nedeniyle bir yıl sonra mahkum edebilirsiniz. Geçen seneki doğruları bir yılda tamamen yanlış olabilir. Çok değil bir kaç on yıl önce bir cerrahın bir apandisit plastronunu açması suç sayılabilirdi. Bugün açmamak mesleki bir hatadır. Geçiş döneminde her iki uygulamanın doğruluğunu savunanlar birbirinin görüşünü değişik araştırma sonuçlarına dayanarak çürütmeye çalışırlardı... O dönemde hangi tarafı niçin suçlayacaktınız. Hasta hakları diye yola çıkıp bir mesleğe husumetlerini kusanlara daha kolay yol önerebiliriz: "*zamanda yolculuğa çıksınlar... Gelecek on yıldaki uygulamaları yapmıyorlar diye bugün bütün hekimleri süründürebilirler!*"

En iyi ellerde bile belirli bir oranda komplikasyon çıkabileceği o hayran oldukları ülkelerin kitaplarında oransal olarak verilmektedir

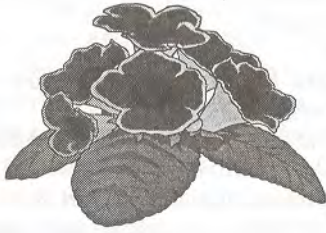
Hasta kabul etmezse tıp öğrencilerinin kendilerini muayene etmesi, kendilerine iğne yapması mümkün olmamalıymış... Eğitim hastanesine başvuran kişi de bunu bilmek, söz konusu uygulamaları yapacak düzeye gelmemiş birine bu uygulamaların yaptırılmayacağını anlamak zorundadır.

Hasta hakları bahanesiyle "*hekimlere yönelik husumet belgesi*" hazırlanmasına karşı çıkmak hekimlerin en doğal haklarıdır. Hele hele hastalara yıllardır imzalatılan iki parça kağıt yerine beş parça kağıt imzalatmaya başlamanın hasta hakkı olmadığını, bunun bir aldatmacadan ibaret olduğunu nastalara da anlatmak zorundadırlar.

(Prof. Dr. Çağatay Güler; Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı)

ÇOK TEŞEKKÜR

Dr. Ful UĞURHAN
İçel Çocuk ve Gençlik Merkezi

Artan ekonomik yoksulluk, göç, çok çocukluluk gibi nedenlerle çığ gibi büyüyen bir sorun haline gelen sokakta çalışan ve yaşayan çocuklarla ilgilenmek için ilimizde bir merkez var.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü bünyesinde olan bu merkezin adı; İçel Çocuk ve Gençlik Merkezi. Burada sosyal hizmet uzmanları, öğretmenler, bir hemşire ve bendeniz bir adet doktor çalışmakta. Kendisinin dışında oluşan pek çok olumsuzluktan doğan bu sorunla, cengaverce mücadele etmeye çalışan bu ekibe zaman zaman kurum dışından olağanüstü yardımlar gelmekte. Ne mutlu ki bunun bir kısmı İçel' deki hekim arkadaşlarımızdan oldu. Nasıl mı? Her biri 6- 8 çocuklu ailelerden gelen bu çocukların aileleri (sanılanın aksine) artık daha dazla çocuk doğurmak istemiyorlardı. Tıpkı Türkiye' de yaşayan evli kadınların %

62'sinde olduğu gibi. İşte aşağıda isimleri olan kurumlar ve hekimlerle işbirliğinin en güzel örneğini yaparak, bu çocukların ailelerine tüp ligasyonu ve vazektomi uygulandı. Hem de her şey son derece çağdaş ve insana yakışır güzellikte oldu.

Hayatında alafranga tuvaleti hiç görmemiş, beyaz çarşafli yataklarda yatmamış, baş örtülerini kocalarından başkasının karşısında açmamış bu kadınlara ve iki erkeğe, İçel' deki üç özel sağlık kuruluşunda bir kuruş ücret ödmeden yöntem uygulandı. Yöntemi uygulayan hekim arkadaşlarımız da emeklerini gönüllü olarak bağışladılar. Bunun için aşağıda isimleri olanlara ve hastanelere güler yüzlerini ve iyi niyetlerini hiç esirgemeyen isimlerini bilemediğim yardımcı personele hepimiz adına teşekkürlerimizi bir borç bilirim.

Dr. Adil İdgü, Dr. Serhan Antalyalı ve Dr. Abbas Taşdemir' in şahıslarında Özel Mersin Hastanesi, Özel Doğuş Hastanesi ve Duygu Tıp Merkezi' ne; Dr. Adil İdgü, Dr. Düzgün Doğan, Dr. Harun Özmen, Dr. İsmet Erat, Dr. Tuğrul Ersöz, Dr. Tuna Ataman, Dr. Şenay Aycan, Dr. Hicri Abacı, Dr. Ahmet Tekin ve Dr. Bilgin Kara' ya

Çok çok teşekkürler.

HASTA HAKLARI

AVRUPA' DA HASTA HAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ BİLDİRGESİ (Amsterdam, 28-30 Mart 1994)

HASTA HAKLARI

1. Sağlık hizmetlerinde insan hakları ve değerleri:

1.1. Kadın veya erkek herkesin insan olması dolayısı ile saygı görmeye hakkı vardır.

1.2. Herkes kendi yaşamını belirleme hakkına sahiptir.

1.3. Herkes fiziksel ve mental bütünlüğüne sahip olmaya ve kişi olarak güvenli bir yaşam sürdürme hakkına sahiptir.

1.4. Kadın veya erkek herkesin özel yaşamına saygı gösterilmelidir.

1.5. Herkesin, kendi ahlaki ve kültürel değerlerine, dinsel ve felsefi inançlarına sahip olma ve bunalar saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır.

1.6. Herkes hastalıklarının önlenmesi, sağlığın korunması ve kendisi için edinilebilir en yüksek sağlık seviyesine kavuşma hakkına sahiptir.

2. Bilgilendirme:

2.1. Sağlık hizmetlerinin en iyi nasıl kullanılabileceği konusundaki bilgi herkes için ulaşılır olmalıdır.

2.2. Hastalar, durumları ile ilgili tıbbi gerçekleri, önerilen tıbbi girişimleri, girişimlerin risklerini, yararlarını, alternatiflerini, tedavisiz kalmanın sonuçlarını, tanı, prognoz ve tedavinin gidişi konularını içerecek şekilde sağlık durumları konusunda tam bilgilenme hakkına sahiptir.

2.3 Bilgilendirme, yalnızca bilgi vermemenin hasta üzerine olumlu bir etkisinin olacağına inanılırsa kısıtlanabilir.

2.4. Bilgi hastanın anlama kapasitesine uygun bir yolla verilir. Ortak dil konuşulmuyorsa çeviri yapılabilir.

2.5. Hastalar isterlerse, bilgilendirilmeme hakkına sahiptir.

2.6. Hastalar kendi yerine kimin bilgilendirileceğini seçme hakkına sahiptir.

2.7. Hastalar ikinci bir görüş alma imkanına sahip olmalıdır.

2.8. Sağlık kurumlarına kabul edilen hastalar, kendilerine bakan sağlık personelinin kimliği, mesleki durumu, yapılan rutin işlemlerden haberdar olmalıdır.

2.9. Hastalar, taburcu edildiklerinde tanıları, tedavilerini içeren bir özet alma hakkına sahiptir.

3. Onay:

3.1. Hasta her tıbbi girişimden önce bilgilendirilip onayı alınmalıdır.

3.2. Hasta tıbbi girişimi reddetme ve durdurma hakkına sahiptir.

3.3. Hastanın iradesini beyan etmesinin mümkün olmadığı ve acilen tıbbi girişim yapılması gereken durumlarda, daha önceden reddettiğini gösteren bir açıklaması yoksa, onayı olduğu varsayılarak girişim yapılabilir.

3.4. Hastanın yasal temsilcisinin onayının gerektiği ve önerilen tıbbi girişimin acil olduğu durumda, temsilcisinin onayı zamanında alınamıyorsa, girişim yapılabilir.

3.5. Yasal temsilcisinin onayı gerektiği zaman, hastalar durumlarının izin verdiği ölçüde karar alma sürecine dahil edilmelidir.

3.6. Yasal temsilcinin onay vermeyi reddettiği durumda, sağlık personelinin görüşü girişimin hastayı ilgilendirdiği yolunda ise, karar mahkemeye bırakılmalıdır.

3.7. Hasta onay veremiyor yasal temsilcisi de bulunamıyorsa, hastanın istekleri tahmin edilerek, alternatif karar alma biçimi için uygun önlemler alınmalıdır.

3.8. İnsan vücudunu bütün parçalarının kullanımı ve korunması için hasta onayı gereklidir.

3.9. Klinik çalışmalara katılım için hastanın bilgilendirilmiş onayına ihtiyaç vardır.

3.10. Hastanın bilgilendirilmiş onayı, bilimsel araştırmalara dahil edilmek için ön koşuldur. Bu tür araştırmalar, yasal temsilcisinin onayı olmadan, kendi iradesini beyan edemeyen hastalara yapılmamalıdır. Bir istisna, alternatif yöntemleri olmayan ve başka araştırma öznesi bulunmayan araştırmalardır.

4. Mahremiyet ve Özel hayat:

4. 1. Hastanın sağlık durumu, tanı, tedavi, prognozu hakkında bilgiler ölümünden sonra bile gizli olarak korunmalıdır.

4. 2. Hastaya ait bilgiler, hastanın izni veya mahkemenin isteği üzerine açıklanabilir.

4. 3. Hastanın kimliğine dair bilgiler korunmalıdır.

4. 4. Hastalar tanı, tedavileri ile ilgili dosyalara bakabilme kopyasını alabilme hakkına sahiptir. Bu hak üçüncü kişilerin bilgilerine bakabilmeyi içermez.

4. 5 Hastalar, kendileri ile ilgili tıbbi ve kişisel bilgilerin eksik, uygunsuz olması durumunda düzeltme hakkına sahiptir.

4. 6. Hastanın tanı tedavisi için gerekli olmadıkça ve hasta izin vermedikçe, hastanın özel hayatına girilemez.

4. 7. Tıbbi girişimler ancak kişinin özel hayatına saygı gösterilmesi durumunda yapılabilir.

4. 8. Sağlık kurumlarına başvuran hastalar, ilgili personel ve kurumların özel hayatların korunmasını sağlayan fiziksel özelliklere sahip olmasını bekleme hakkına sahiptir.

5. Bakım ve Tedavi:

5. 1. Herkes, kadın ve erkek olarak koruyucu bakım ve sağlığının geliştirilmesi çalışmalarını içeren, sağlık ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yeterli sağlık bakımı alma hakkına sahiptir.

5. 2. Hastaların, sağlık hizmetlerinin kalitesi ve amaçlarını içerecek şekilde hizmetlerin planlanmasında, sağlık sisteminin her düzeyinde temsilci biçiminde katılmaya hakkı vardır.

5. 3. Hastalar, teknik standart ve personel ilişkileri açısından kaliteli sağlık hizmeti alma hakkına sahiptir.

5. 4. Hastalar, tanı tedavi yönünden, tüm sağlık kurumları arasında işbirliğini kapsayacak şekilde hizmet sürekliliği hakkına sahiptir.

5. 5. Tedavi yönünden hizmet sınırlılığı olan durumlarda, hasta seçimi yapmak gerekiyorsa seçim tıbbi ölçütlere göre ayırım yapılmaksızın yapılmalı.

5. 6. Hastalar, sağlık sisteminin işleyişine uygun olarak, hekimlerini ve sağlık kurumlarını seçme ve değiştirme hakkına sahiptir.

5. 7. Tıbbi nedenlerle sağlık kurumlarında

daha fazla kalması gerekmeyen hastalara başka bir sağlık kurumuna veya eve gönderilmeden önce durumları tam olarak açıklanmalıdır.

5. 8. Hastalar, Tanı ve tedavileri sırasında saygı görme, kültür ve değerlerine uygun şekilde davranılma hakkına sahiptir.

5. 9. Hastaların bakımları sırasında yakınları tarafından manevi desteklenme hakları vardır.

5. 10. Hastalar, çektikleri acıların dindirilmesi hakkına sahiptir.

5.11. Hastaların, yaşamlarının son döneminde insanca bakılıp, saygın bir şekilde ölme hakkına sahiptir.

6. Başvuru:

6. 1. Bu belgedeki hakların uygulanması, yalnız bu amaca uygun anlamları çerçevesinde mümkündür.

6. 2. Bu hakların kullanılması ayırım olmaksızın sağlanmalı.

6. 3. Bu hakların uygulanmasında, hastalar yalnızca insan hakları belgeleri ile uyumlu sınırlılıkların ve yasa ile belirlenen prosedürlerin hükmü altındadır.

6. 4. Hastaların bu hakları kendilerinin kullanmaları mümkün olmadığı durumlarda, resmi temsilcileri hasta adına sorumlu olabilir.

6. 5. Hastalar, bu belgede belirtilen hakların uygulanması ile ilgili bilgi ve önerilere ulaşabilmelidir. Hastalar haklarına saygı gösterilmediğini hissettiklerinde, şikayet için başvuru imkanına sahip olmalıdır.

7. Tanımlar: Hastalar: Sağlıklı veya hasta olarak sağlık hizmetini kullananlar. Ayırmıcılık: Irk, cinsiyet, din, politik görüş, ulusal veya toplumsal köken, ulusal azınlık statüsünde topluluk ve kişisel antipati temelinde kişilere farklı davranmak.

Sağlık bakımı: Kurum ve personel tarafından verilen tıbbi hizmetler.

Tıbbi Girişim: Sağlık personeli tarafından verilen tıbbi hizmetler.

Sağlık Kurumu: Bir sağlık bakımı ile uğraşan kurumlar.

Son Bakım: Mevcut tedavi yöntemleri ile daha fazla iyileştirilmesi mümkün olmayan hastalara verilen bakım.

*Türk Tabipleri Birliği Yayınlarından
Doç. Dr. Şükrü Hatun'un kitapçığından derlenmiştir.

arTER

töportaj

Bu sayıdaki konuğumuz Mersin Üniversitesi eski (Kurucu) Rektörü **Prof. Dr. Sn. Vural Ülkü**

arTER: Mersin'e gelmeden önce hangi görevlerde bulundunuz?

* Öğrenimimi Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Alman Dili ve Edebiyatı Kürsüsünde tamamladım. Aynı fakültede Doçent ve 1981 de Profesör oldum ve Kürsü Başkanlığına atandım. Ayrıca Hacettepe Ü. Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünde 1974-77 yılları arası öğretim üyesi, 1977-81 arası Fırat Ü. Edebiyat Fak. Kurucu heyeti üyesi ve öğretim üyesi olarak çalıştım. 83-92 yılları arasında Çukurova Ü. Eğitim Fak. (Kurucu) Dekanı, 92-98 Mersin Üniversitesi (Kurucu) Rektörü olarak görev yaptım. Halen Fen Edebiyat Fak. Almanca Çeviri Bölümü Başkanı olarak çalışmalarımı sürdürüyorum.

arTER: 1972 yılında bizler ortaokulda öğrenciydik, Üniversite Antalya'da mı Mersin'de mi açılın diye karar aşamasında iken, Mersin Kültür Merkezinde bir toplantı yapılmış, bu toplantıya kalabalık oluşturalım diye biz ortaokul öğrencileri elimize pankart verilerek götürülmüştük. Biz mi etkili olmadık yoksa başka sebeplerden mi, anladık ki o zaman boşuna gitmişiz. 20 yıllık arada Mersin'de Üniversite kurulmasına dair bizim bilmediğimiz ne gibi aşamalar oldu? Ne

gibi zorluklarla karşılaştınız? Kimler yardımcı oldu?

* Mersin'de Üniversitenin kurulması gecikmiştir. 1992 yılında çıkartılan yasa ile, Türkiye'de yeni üniversitelerin kurulması kabul edilirken, Mersin Üniversitesi de bu yeni oluşumların içine nihayet alınmıştı. Ondan önce, Mersin'in eğitim ve kültür alanındaki potansiyelini dikkate alan gruplarca özel üniversite kurma veya bir Amerikan Üniversitesine bağlı bir kuruluş oluşturma çabalarının olduğunu sonradan öğrendim. Ancak, bu konuda en doğru çözüme, T.C. Mersin Üniversitesi'nin kurulması ile ulaşılmış, Mersin Ü. 10 Kasım 1992' de Kurucu Rektör atanması ile yasal olarak ortaya çıkmıştır.

O dönemde kurulan başka üniversiteler gibi, Mersin Ü. de çok büyük zorluklarla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Üniversitenin 1993 bütçesi yoktu; o yıl, bölük pörçük ek ödeneklerle geçirildi. 1994 bütçesi de, başta bütçe hazırlayacak kompetan eleman bulma sıkıntıları olmak üzere sayısız zorluklarla hazırlanabildi; fakat 5 Nisan 94 kararları ile bütçe fiilen ortadan kalktı. Bu nedenle, ilk iki yılın hemen hemen bütçesiz geçirildiğini söylemek abartma olmayacaktır. Üniversitenin binası, per-

soneli, araç- gereci de yoktu. Valiliğin ve Büyükşehir Belediyesi'nin maddi ve personel yardımları ile (O zaman ki Valimiz Sn. Çetin Birmek'i ve Başkan Sn. Kaya Mutlu'yu şükranla anıyorum), bir iş hanında bürolara, masalara ve bazı personele sahip olma imkanına kavuşuldu. Kuruluşun ilk yılındaki kutlama törenlerinde tüm akademik ve idari personel tek bir salonda toplanabiliyordu; sayı o kadar azdı.

Bugün Mersin Ü. çok büyük bir ilerleme göstermiş, sadece aynı tarihte kurulan üniversiteler arasında değil, bütün üniversitelerimiz arasında en üst sırada değilse bile, en üst dilimlerde yer bulmuştur.

Prof. Dr. Uğur başkanlığındaki yeni yönetimin sıfır noktasında başlayan gelişmeyi, görev aldıkları dönemden ve aşamadan sonra aynen sürdürmesi ve hızlandırması, ülkemiz ve Mersin adına gerçekten iftihar edilecek bir olaydır. Bugün Üniversitenin fakülte sayısı 10'u, akademik ve idari personel sayısı bini, öğrenci sayısı 15 bini, lisans üstü öğrenim yapanların sayısı yüzleri aşmıştır. Üniversite Kampüsü, Türkiye'nin en seçkin ve güzel kampüslerinden biri olma yolundadır ve Üniversitenin her bakımdan gelişmesi tüm Mersinlileri mutlu etmektedir.

arTER: Tıp Fakültesi kurulması aşamaları nasıl gerçekleşti?

*Kuruluş yasasında M.Ü. nin 6 fakülte- den oluştuğu belirtiliyordu; bunlardan biri de Tıp Fakültesi idi. 1993 yılında ilk aşamada kurulacak birimler üzerinde çalışılırken, başlangıçta kurulması zorunlu Fen- Edebiyat Fakültesi yanında Tıp Fak. ile başlamayı da düşündük. Hatta benimle birlikte Adana'dan gelen kurucu heyette bir de Tıp Fak. mensubu arkadaşım vardı ve Rektör Yardımcısı olarak bir süre

görev de yaptı. Ancak Mersin'de alt yapının hiç olmayışı, kırtasiye konusunda bile inanılmaz sıkıntılar yaşanması, çok büyük alt yapı sorunları, Tıp Fak.'nin açılması işinin bir süre ertelenmesini zorunlu kıldı. Bazı üniversiteler yakın şehirlerde yan birimler açmışlar, bunlar yeni üniversitelerin çekirdeği olmuştu.

Mersin' de Üniversitenin kurulması gecikmiştir.

Mersin'de böyle bir durum söz konusu değildi. Tıp Fak.'nin kurulması ve özellikle yer sağlanması için, pek çok kişiden, kuruluştan ve gruptan iyi niyetle çok öneri geldi. Bunlar arasında bir ilkokul binasını

teklif edenler olduğu gibi, PTT Eğitim Tesislerini, Tarsus'taki SSK Hastanesini, bir ilçedeki boş binaları ve başka çeşitli yerleri gösterenlerde vardı. Sonuçta, bir romana konu olabilecek çok çeşitli nedenlerle, bunların hiçbiri verilmedi ve alınmadı. Ancak Mersin kamuoyu bunların çoğunu bilmediği gibi, bazı kimseler de Tıp Fakültesi kurulmasının yönetimce özellikle istenmediği gibi söylentiler yayıyordu. 1997 yılında önemli bir gelişme yaşandı: Sağlık Bakanlığı ile YÖK arasında önemli bir protokol imzalanmış, üniversitelere bağlı 79 adet Sağlık Yüksek Okulu kurulması kararlaştırılmıştı. Bunlardan birisi de Mersin'de olacaktı. Bu iş için, Sağlık Bakanlığına bağlı olarak ebe ve hemşire yetiştiren Sağlık Lisesine öğrenci alımı durduruluyor ve okul binası Mersin Üniversitesine devrediliyordu. Ayrıntısını bir tarafa bırakarak söylemek gerekirse, Tıp Fakültesi işte o bina sayesinde ortaya çıkmıştır. Baştan aşağıya yenilenen ve mükemmel bir duruma sokulan bu bina, halen Tıp Fakültesi Hastanesi olarak hizmet vermektedir. Bu konudaki büyük hizmetleri için şimdiki Rektör Prof. Dr. Uğur Oral ve Tıp Fak. Dekanı Prof. Dr. Süha Aydın başta olmak üzere emeği geçen herkese ne kadar teşekkür etsek azdır. Tıp

Fakültesinin kurulması konusunda destek verenler yanında, üniversite içinde de bir grup öğretim üyesi, fakültenin kurulmasına gerçekten karşı çıkmıştır. Bu grup için-

deki bazıları, bir Tıp Fakültesinin Üniversitenin mali dengesini bozacağı, kendi birimlerinin maddi imkanlarının azalacağı gibi düşünceler içindeydi. Bazıları ise, çok başka düşünceler ve hesaplarla, son derece şiddetli bir şekilde Tıp Fakültesine karşıydı. Üniversite Senatosunun 9 Ocak 1998 günü tarihi

toplantısında, Tıp Fakültesi karşıtlarının en hızlıları, defalarca söz alarak, masalara yumruklar atarak görüşlerini dile getirdi ve kararsız bazı üyeleri de kendi yönlerinde etkiledi. Konu ile ilgili oylama, Tıp Fakültesinin reddedilmesi gibi, Mersin kamuoyunun kesinlikle kabul etmeyeceği ve edemeyeceği bir sonuca götürüyordu. Sonuçta, 2547 sayılı yasanın verdiği yetkiyi kullanarak, Tıp Fakültesi açılması önerisini YÖK Başkanlığına sundum. Bu önerinin kabul edilmesiyle (Bu konuda şimdiki İçişleri Bakanımız Rüştü Kazım Yücelen'in ve o zamanki tüm Mersin milletvekillerinin desteğini şükranla anıyorum.) 1998 başında Tıp Fakültesi kuruldu. Tıp Fakültesinin kurulmasına karşı çıkanlar, dekan atanması ve Fakülteye öğretim elemanı alınması aşamalarında da engellemelerini sürdürmeye çalıştılar; ama başarılı olmadılar.

Tıp Fakültesi, elemanları ile, alt yapısı ile, sadece Mersinlilerin değil, bütün Türkiye'nin güvenini kazanmış, iftihar edilecek bir düzeye gelmiştir. Görevden ayrılmadan önce, ileride kampüste inşa edilecek asıl büyük Tıp Fakültesi kompleksi

için hazırlıkları yapmaya çalışmış, planı tamamlanan binaların ihale aşamasına gelmiştim.

Üniversitenin fakülte sayısı 10'u, akademik ve idari personel sayısı bini, öğrenci sayısı 15 bini, lisans üstü öğrenim yapanların sayısı yüzleri aşmıştır. Üniversite Kampüsü, Türkiye'nin en seçkin ve güzel kampüslerinden biri olma yolundadır.

Tıp Fakültesi inşaatının temelleri artık atılmış bulunuyor; bundan sonrası mutlaka gelecek, çok kısa süre içinde olmasa bile ileriki yıllarda mükemmel, dört dörtlük bir Tıp Fakültesi ortaya çıkacaktır.

Üniversitemizin diğer birimleri de mutlaka aynı şekilde giderek gelişecektir. Ülkemizdeki en eski Üniversite olan

İstanbul Üniversitesi'nin 1933'te kurulduğu, "sadece 68 yaşında olduğu düşünülürse, iyimser olmak için çok sebep vardır. Bugün "gelişmiş" denilen üniversitelerimizin çoğu, başta ODTÜ ve Hacettepe, çalışmalarına barakalarda başlamışlardı. Mersin Üniversitesinin, özellikle de Tıp Fakültesinin en üst sıraya çıkmaması için hiçbir neden yoktur, yeter ki inanılsın, sahip çıkılsın ve desteklensin. Bu çorbada biraz tuzu olan bir kişi olarak Üniversitemizle ben iftihar ediyor, gurur duyuyorum ve herkesin aynı duyular içinde olduğunu bilerek mutlu oluyorum.

arTER: Üniversitemize yapmış olduğunuz tüm hizmetlerden ve bu röportajdan dolayı teşekkür ederiz.

ORADA BİR SAĞLIK OCAĞI VAR... NE UZAKTA NE YAKINDA...

sağlık ocağı

İçel'de sadece merkez bölgeler yok. Doğuda Aksaray sınırında Gülek'ten, batıda Antalya sınırında Sarıdana'ya kadar sağlık kuruluşlarımız ve burada üstün gayretlerle çalışan sağlıkçılarımız var. Ne klimalar, ne ısıtılı ortamlar.

Bozkırlar, soğuk taş duvarlar görürler gün ve gece boyu. İçerindedir ısıtılırlar. İçlerinde yıllarca "inadına ve karşılıksız hizmet aşkı" ile çalışmış hekimlerimizden, köyde bebek aşılama için patika teperken aşılık (şüpheli ısırtık: kuduz aşısı) olmuş ebelerimiz vardır. İşte bu isimli sağlık neferleri adına bir çalışan sağlık ocağımız daha:

MUT MERKEZ

2 NO. LU SAĞLIK OCAĞI

İsmi; Selekoslar zamanındaki Muts adlı kraldan mı gelir, yoksa Karamanoğulları burayı fethederken çok şehit verdiklerinden dolayı, varmış oldukları ölüm kapısı (Darul-Mevt) adının zamanla Mut olarak değişmesinden mi gelir bilinmez. Ama Mut kalesi ilçeyi yıllardır Mut halkı adına yukarıdan seyrederek durur. Kah bir kaç asırlık çınar ağacı gölgesinde çay ya da ayran içen Mersin Konya yolcularını, kah ilçenin okuluna öğretmen, hastanesine uzman gelmiş mi, sanayi- fabrika yapılmış mı diye tüm Mut' u gözler. Hem yolculardan bir tanıdık çıkmadığına, hem de ilçeye pek bir şey yapılamadığını görür görür de, bazen Karacaoğlan'a bazen de kayısı ağaçlarına dert yazar. Ama kendi söyler kendi dinler.

Yıllardır Mut Merkezde tek ocak varken, nüfusun artması ile ikinci bir ocak ihtiyacı doğdu. 12 Mart 2001 tarihinden itibaren merkezden 5 mahalle, çevreden 9 köyü alarak toplam 16.252 nüfusa hizmet

veren 2 no. lu sağlık ocağı açıldı. Hastane bahçesinde lojman olarak kullanılan binanın ilk 2 katında hizmet vermektedir. Halen 4 doktor, 4 hemşire, 4 ebe, 1 hizmetli görev yapmaktadır. Bağlı 3 sağlık evinde ebe bulunmamaktadır. Bina ve araç donanımı yetersiz olduğundan ocakların verebileceği hizmetlerin tamamı verilemiyor. Aile Planlaması hizmeti hap ve kondom dağıtımı ile sınırlıdır. Beşli tetanoz uygulaması yapılmaktadır.

Döner sermaye uygulamasının başlaması ile birlikte, ocaklardaki eksikliklerin daha hızlı şekilde tamamlanması, laboratuvar ve röntgen imkanlarına kavuşulması ile, hastanelerdeki gereksiz kalabalıkların önüne geçilmesi mümkün olacaktır. Sevk zincirine uyulduğunda birçok sağlık probleminin ocaklarda çözüleceğini anlayan hastalarımız, kendilerinin de memnun olmadığı kuyruklardan kurtulmuş olacaktır.

Ocağımız 2001 Mart ayından itibaren hizmet verdiğinden istatistiklerimiz aylık ortalama rakamlar olarak verilmiştir.

Poliklinik: 12.390 (8 aylık) Sevk: 1023 Acil: 126
15- 49 yaş kadın: 4649 Toplam çocuk: 926
Bebek: 254

Aylık dağıtılan hap: 40 Kondom: 120 doğum: 14
Gebe izlem: 50 Loğusa: 20 Bebek: 105
Çocuk: 80

15- 49 izlem: 30
Aylık aşılama:
DBT 1: 29 DBT 2: 31 DBT 3: 40 Kızamık: 30
Rapel: 19

Hepatit 1: 23 Hep. 2: 29 Hep. 3: 28
Gebe tetanozu 1: 19 Gebe tetanozu 2: 29

HER ŞEYE KARŞIN UMUT KAZANACAK

KESK Türkiye'nin son yirmi yılının en önemli vakası olmanın yanında Aydınlık ve Demokratik Türkiye özleminin de en önemli takipçisidir. Unutulmaya unutturulmaya yüz tutan sayısız toplumsal değerlerin yeniden yaratılıp yüceltilmesi hak aramanın bir öcü-korku kaynağı olmaktan çıkarılarak bir yurttaşlık hakkı hatta görevi olarak algılanmasının sağlanması bu ülkenin diğer onurlu insanları ve kurumları ile birlikte KESK ve KESK üyesi kamu emekçilerinin çabaları ile sağlanmıştır. KESK sendikal mücadeleyi hiçbir zaman basit bir ücret mücadelesi düzeyine indirgememiştir. Görüş istenen dört hukuk fakültesinin görüşünde aynı ve pozitif. Yani bu ülkenin hukukçusu bu anayasaya göre toplu sözleşme hakkı mümkün diyor.

Sevgili Nihat Genç Bir yazısında KESK için Türkiye'nin delikanlısı tanımlamasında bulunmuştu. Kaybedeceğini bile bile inançla inatla panzerlerin üzerine çıkan insanlar Nihat Gencin bu tanımlasına vesile olan gözlemlerinden bir tanesi. Olay yalnızca bir cesaret ve kahramanlık gösterisi değil aynı zamanda üstüne kabul edilmeyen işlere de kalkışması ve bunda epeyce de başarılı olması bütün bunları yaparken de harama hile katmaması KESK Türkiye'nin son yirmi yılının en önemli vakası olmanın yanında Aydınlık ve Demokratik Türkiye özleminin de en önemli takipçisidir. Kuşkusuz KESK eksiği olmayan ve hiç yanlış yapmayan bir organizasyon değildir. Kısa ve genç sayılacak ömrünün mazeret kabul edilemeyeceği yetersizlikleri olduğunda kabul edilir bir şeydir. Unutulmaya unutturulmaya yüz tutan sayısız toplumsal değerlerin yeniden yaratılıp yüceltilmesi hak aramanın bir öcü-korku kaynağı olmaktan çıkarılarak bir yurttaşlık hakkı hatta görevi olarak algılanmasının sağlanması bu ülkenin diğer onurlu insanları ve kurumları ile birlikte KESK ve KESK üyesi kamu emekçilerinin çabaları ile sağlanmıştır.

KESK sendikal mücadeleyi hiçbir zaman basit bir ücret mücadelesi düzeyine indirgememiştir. Siyasi iktidarların uygulamalarından rahatsız olan değişik toplumsal kesimlerin taleplerini ortaklaştırma ve ortak demokratik etkinlikler düzenleme alternatif proje ve perspektifler üretmede hep öncülük etmiştir. Son zamanlarda sıkça duyduğumuz ülke batıyor bir şeyler yapmalı türü yaklaşımların doğruluğu bir yana içtenliği tartışmalıdır. Kamu emekçileri hareketi ve KESK ilk ortaya çıktığı 1990'lı yıllardan başlayarak

ülkenin temel sorunları konusunda kafa yormuş çözüm üretmiştir. Bunun karşılığı kimi etkileri bugüne kadar süren çirkin bir karalama kampanyasına maruz kalmıştır. Örneğin bütçe ile ilgili olarak silahlanma harcamalarının çapının kısılmasını eğitime ve sağlığa daha fazla pay ayrılmasını istemiştir. 57. hükümetin enflasyonla mücadele programı diye tanıttığı programın başarı şansı olmadığını belirtmiştir. Ne mi oldu? Her iki konuda da KESK haklı çıktı. Benzer değerlendirme ve tespitleri TUSİAD başta olmak üzere birçok kurum yaptı: KESK'in suçu neydi. KESK'in suçu deyim yerinde ise bu gidişata göre geminin batacağını önceden haber vermesi idi. Hani Anadolu'da bir söz vardır erken öten horozu keserler. Oysa erken öten horozun misyonu önemlidir sabahın geldiğini değil yaklaştığını haber verir. Populizmin tek çıkar yol olduğu yerlerde tabi ki öngörü ve uzun vadeli plan ve projeler değerli değil hatta ikdidar sahipleri için tehlikelidir. 4688 sayılı sayılı yasa çıkarılarak ve bu yasanın fikir babalarının planları kendileri için tehlikeli buldukları KESK'in ibiğini kesmekti. Bu bir kuruntu ya da takıntı değil proje sahipleri ya da uygulayıcılarından kimilerinin zaman zaman açıkça kimi zaman da dolaylı olarak ima ettikleri bir gerçektir. Proje sahiplerinin kimler olduğunun Arter okuyucuları için muamma olmadığını düşünüyorum. Yalnızca şunu söyleyebilirim Sayın Resul Akay'ın şahsı hakkında bir gazetede çıkan eleştiri ile ilgili olarak "beni sendikacılık yapmak için devlet görevlendirdi" dediğini belirtebilirim. Kamu emekçilerinin işvereni kim?.... Sendika kimin hakkını arar? Çalışanın. Kime karşı İşverene karşı. Sahi bizim işverenimiz kimdi?....

20 Aralık 2001 günü Sun TV ve Kent radyoda bir programı dinliyorum. Program konuğu Sayın Akay'ın İçel il temsilcisi efendim, diyor: Bu yasada toplu sözleşme hakkının olmayışı bizce de eksiklik ama biliyorsunuz bunun için anayasa değişikliği gerekiyordu; buyuyorlar.... Bunun neresine itiraz edebilirsiniz ki: Genel merkezleri ihmal ediyor olabilir diye diye yasanın mecliste görüşüldüğü sıralarda hazırladığımız dosyalardan birine kendilerine ilettik. Dosyadaki belgelerden biri de 55. hükümet zamanında memurlara toplu sözleşme hakkının verilmesinin mevcut anayasaya göre mümkün olup olmadığı konusunda hukuk fakültelerinden istenen görüş idi. Görüş istenen dört hukuk fakültesinin görüşünde aynı ve pozitif. Yani bu ülkenin hukukçusu bu anayasaya göre toplu sözleşme hakkı mümkün diyor. Adında sendika ifadesi olan bir organizasyon hayır vermeyin memurlar toplu sözleşme yapamaz diyor.

Aradan geçen zaman içinde plan sahiplerinin planları suya düşmeye başladı. KESK ve KESK üyesi kamu emekçilerinin yasanın içi boş ve emek karşıtı içeriği karşısında hayal kırıklığına uğrayarak pes edeceğini meydanın kendilerine kalacağını umanlar KESK'i mızıkçılık yapmakla beğenmedikleri yasayı kullanarak örgütlenme yapmakla suçluyorlar. Nasıl bir mantıkları varsa. Evet biz 4688 sayılı yasayı beğenmiyoruz, daha ileri giderek 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasını, siyasi partiler yasasını, daha bir sürü yasayı ve hatta mevcut anayasayı beğenmiyoruz. Zaten verdiğimiz mücadele bu yasaların bütün uygar dünyaca kabul edilen normlara uygun bir şekilde değiştirilmesi mücadelesidir. Biz buna çocuklarımıza onurlu gelecek bırakma mücadelesi diyoruz. Bu gün on iki yıldır yürüttüğümüz mücadelenin kamu çalışanları tarafından çok iyi izlendiğine ve değerlendirildiğine tanık oluyoruz. Akla hayale gelmez baskılar, sürgünlere, binbir tür bizans entrikalarına, disiplin cezalarına, keyfi polisiye baskılara karşın insanların akın akın KESK'e yönelmeleri başka türlü açıklamak mümkün mü?

Yazının başında dedik ya umut kazanacak diye...

Abbas KOLUAÇIK
SES

BAZEN SU YAKAR

Dün sanki bu gün. 1968' den 2001' e, 33 yıl sonra aynı canlı drama tekrar vizyonda. Yerel TV'ler bir telaşla sele uğrayanların adreslerini veriyor, elektrikler sular kesik. Bazı binalara ekmek bile ulaştırılmıyor. Ulusal TV kanallarındaki haberler bu kadar anlamsız olmamıştı. Odun toplamaya gidip dönmeyen Erdemli'li Havva kız ve bizler için. Gereksiz haberin aynı cümlesini beş kez tekrar eden şovmen, reyting yapmaz diye koca sel haberine 60 saniye ayırabiliyordu. Ayrıca inkar edilemeyecek bir gerçek: Mersinliler doğaya acımadı, doğada Mersinlilere. Yılların her konudaki yanlışlarının birikimleri, şimdi su birikintisi olup Berivan'ın canı ile ödeniyordu. Yarın ilaç bulamama, diğer gün ekmek bulamama ile ödeneceği gibi. Zemini su basmış, birinci kattakinin haberi yok. Dün Düzce'de olduğu gibi, bu gün Mersin'de yarın başka yerde. Ateş düştüğü yeri yakacak, yine öylece kalacak. Ağızlardan bal akar, herkes yine bildiğini yapar, yeni gelin gibi hem ağlar hem gidilir. Haydi bir yerlerden başlayalım. Aslında biz bir şekilde 70 milyon iyi insanız. Seve seve ya da sevmeye sevmeye, isteye isteye ya da istemeye istemeye bu ülkeye ve insanların kötülük yapmaya devam etmeyelim. Boğulursak doğruluk, dostluk hoşgörü selinde boğulalım.

RÜZGARA BIRAKILMIŞ BİR YAZI

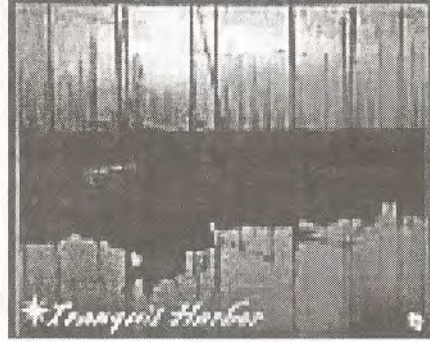
Dr. Necdet TAMAMOĞULLARI

Canım yazı yazmak da istemiyor aslında. Bay E. aradı: "Bu sayıya da bir yazı yazsana" Yazayım. Yine rüzgara karşı bir yazı olsun. Yazıldığı anda dağılıp yok olan bir yazı. Bütün yazılarım gibi. Babamın ipini koparıp rüzgara bıraktığı o yasak uçurtmalarım gibi. Belki ömrüm?..

Bay E.'nin cüssesi bu dünyada pek az bir yer işgal eder. Yani işgalci değildir. Ancak işgal ettiği yerin de kökleri bir yanardağdır. Hep bir şeyler fokurdar içerde. Hep bir şeyler kaynar. Midesinin asidi ondandır. Hep yanar bir yerleri. Ülseri de ondandır. Yine de getirir ne güzellikler oturtur o yangınların içine. O her zaman güzel bir insandır. Dünyayı temiz ve güzel tutan insanlardan.

Oysa yangın dendi mi aklıma hep Metin Altıok gelir. O da cüssesiyle pek az yer kaplardı yeryüzünde. Kavakların da şairidir, ateşin de:

"Bedenim üşür, yüreğim sızlar.
Ah kavaklar, kavaklar!
Beni hoyrat bir makasla
Eski bir fotoğraftan oydular.
Orda kaldı yanağımın yarısı,
Kendini boşlukla tamamlar.
Omuzumda kesik bir el,
Ki hala durmadan kanar
Ah kavaklar, kavaklar!
Acı düştü peşime ardımdan ılık çalar."

Ölmesine az kala yüzü yanıklar içinde ve kafası kocamandı Altıok'un. Sürekli sarı sarı sıvılar sızardı yüzünden. Fatoş çok küçüktü o zamanlar. Kendi maaşını kendi çekecek yetkisi yoktu bile, ancak babası çekebilirdi. Sürekli şairin başında elinde spanç özenle sızan sıvıları silerdi. Sanki bir şiire özenerek korurdu da, haberi yoktu:

"Sonunda kendime bir top yangın edindim,
Soluğuyla besledim dudağımın ucunda,
Ömrümün külüydü savrulan hep ardımda,
Örtetek yavaş yavaş bıraktığım izleri
Yanmış bir günün sürüklenen kanatlarıyla.
Koştum, durmadan koştum o küçük yangınımınla,
Adımın çaresiz kıyılarında kendi göğümü bulmaya."

Bakardım; masumiyeti yazardı gözleri Fatoş'un. Ürkek, çekingen sorardı: "Doktor bey, başka?" "Başka bir şey yok işte, yaşayacak" da diyemezdim ona pek. Sonra Altıok ölünce masumiyetini yitirdi gözleri. Daha çok soran gözlerle bakmaya başladı dünyaya. Soru yanıtı ya da yanıtı, masumiyeti öldüren bir şeydir işte. O yüzden inanca şüphe sokulmaz. Edip Cansever'in dediği gibi değil: "Her şeyi yeni anlamaya çıkmış gibi bakamazsın gözlerime." Cinnetlerden gelmişse, bakar. Cinayetlerden gelmişse, bakar. Ölülerini elleriyle gömmüşse toprağa, bakar. Her şeyi yeni anlamaya çıkmış gibi bakar.

"Onur kırıntısı onur değildir" dendiğinde ne anlamıştır Nisa'nın eli gaz çaputlu katili? Oysa Nisa sadece kör bir aynada güzelliğini- yerini bulmaya çalışan bir kadındı. Yangınlarda buldu kendini.

Not: Şiirler Metin Altıok'un.

HABERLER...YORUMLAR...HABERLER...YORUMLAR...

SSK HASTANESİ BAŞHEKİMİ DR. İLKAY KURT GÖREVİNDEN İSTİFA ETTİ...

Ülkemizde kamu kurumlarında yönetici olarak çalışmak zordur. Başhekimlik yapmak da. Bir başhekim zaman zaman hastane çalışanları, hekimler, hastanenin fizik koşullarının ve cihazlarının eksikliği, hastaların haklı olmayan istekleri ile uğraşmak zor olabilir. Ne olursa olsun, bu sorunlar **"işin doğası"** gereği denilerek çözümlenmeye çalışılır. Yine de kabul etmek gerekir ki neredeyse göreve getirilen tüm başhekimler de tüm iyi niyetiyle, olanaksızlıklarla çırpınarak hastane hizmetlerini bir adım ileri götürmek için çabalar.

Başhekimler de benzer kamu yöneticileri gibi görev süreleri içinde hatalar, hak-sızlıklar yapar. Bazen bir takım adamları adaletsizce kayırır. Torpil geçer! İhalelerde ilgili partinin adamlarını kollar. Ama bu yanlışları yaparken de kendince **"politik"** davranarak, hem o koltukta kalmayı, bu yolla hastane içindeki dengeleri gözetmeyi hem de hizmet üretiminde kendince gelişme sağlamayı amaçlar. Bilinen, klasik yöntemleri uygular. Zaten başka türlü davranması da pek olası değildir. Çünkü yazık ki, ülkemizde bir kamu hastanesinde yöneticilik yapacak başhekim atamalarında, başarı ya da başarısızlığın değerlendirilmesinde, görevden alınmasında hala objektif, toplumsal, kurumsal ölçütler yoktur.

Yaşanılan bu olgu ülkemizde **"sıradan"**, bir **"rutin"** işlemdir. Bürokrasideki tüm keyfi uygulamalar tepeden aşağı dalga dalga inerek sonunda ülkemizde neredeyse tüm kamu kurumlarının, verimsiz çalışmasına,

hantallığına, görev duygusunun ölmesine, ülkeye-kuruma-insani değerlere olması gerekli güvenin azalmasına yol açmaktadır. İşte bu sonuçlara yol açtığı bilinen bu yöntemin bu nedenlerle artık terk edilmesi gereklidir. Bu büyük sorunun aşılmasında İşletme tipi hastanecilik ve Toplam Kalite Yönetimi önemli görünmektedir.

EMEK PLATFORMUNUN 1 ARALIK YÜRÜYÜŞÜ GERÇEKLEŞTİ...

Emek platformunun 1 Aralık yürüyüşü sönük geçti. Bu yürüyüşe oda olarak katılmadık. Hava soğuk ve yağışlıydı. Bu katılımı azaltan önemli bir etkendi. Ama yine de olguyu yeterince açıklamazdı. Bir yıl öncenin yürüyüşü ile karşılaştırılamazdı. İnsanlar azalmıştı. Yürüyüşte son otuz yılın aynı sloganları vardı. Oysa son bir yıl içinde bile ülkemizde derin bir ekonomik kriz yaşanmış ve krizden henüz çıkılamamış, diğer yandan Avrupa Birliği'ne katılım ile ilgili süreç-tartışma hızlanmış, 11 Eylül sonrası dünyada **"İmparatorluk"** sistemi olduğunca kendini ele vermiş olmasına karşın bu tip toplantıları gerçekleştiren insanların hayata yaklaşımları hiç değişmemişti. Dolayısıyla sloganları da aynıydı. **"İMF defol"** diyenler borcu alana değil de **"tefecilere"** daha çok kızıyorlardı. İMF borç vermese, çıkacak olan kargaşadan, yeni bir toplum düzeni doğmayacağı halde daha derin bir kriz ve kargaşa neden isteniyordu?

Yürüyüş kalabalık değildi; belki de ülkemizde insanları - emekçileri kucaklayabilecek uygulanabilir, akıllı politikaların üretimi yoktu. İnsanlar artık bu **"basmakalıp"** muhalefetten bıkmışlardı.

HERKESİN DÜŞÜ HERKESİN GERÇEĞİ

Dr. Necati MUŞLU

"Hamal Hasan'ın buzdolabını taşıırken gösterdiği dikkat ve özenin buzdolabına değil, sırtında taşıdığı hayata ait olduğunu biliyorsun artık."

Karanlığa dalınca önce panik, sonra tek düşünce; çıkmalıyım buradan; çık artık, çık...

İçi oyulmuş devin kanı damlıyor; soğuk. Kan donuyor.

Işığ kırıyan, parlayan, eğri, sivri hançerler toprağa uzak, havada asılı bekliyorlar sıcağı.

Daha hızlı, daha hızlı. Bitmeyen karanlık. Soğuk. Korku. Üstünde koca dağ, binlerce ton. Çıkacağız, çıkıyoruz. Tam çıkarken renkler belirdi; her renk, her ton.

Çıkarken, çıkacağın kesinleşmişken, karanlığın gizemiyle büyüleniyorsun; tünelin nemli soğuk nefesi enseni yalıyor; ve sen rahatsın. Her geçen an sırtında taşıdığın-taşıyamadığın dev dağ uzaklaşıyor, hafifliyorsun.

Orman yeşil-beyaz; kar sıcak.

Sıcak terler içinde uyanıyorsun; nedense ilk aklına gelen çocukluğundaki Hasan amca ve o gün; O gün buzdolabınızın evinize alındığı gün.

O makineyi ilk kez Hasan amcanın, Hamal Hasan'ın sırtında görmüştün.

Hamal Hasan bir buçuk metrelik boyu, her biri tek tek sayılabilen kasları, saçsız başını gizleyen kirli kasketiyle, sıkılmış bir yumruk gibiydi.

Kalın bir halatı kullanarak buzdolabını sırtına yerleştirmesi sana, bir canbazın ipin üstüne çıkışını düşündürmüştü. İşte o kocaman yük ufacık adamın sırtındaydı.

Sen düşmesini, tökezlemesini beklerken, birer birer çıkıyordu merdivenleri, Hamal Hasan; yüzünde değişmeyen bir ifadeyle.

Hamal Hasan'ın buzdolabını taşıırken gösterdiği dikkat ve özenin buzdolabına değil, sırtında taşıdığı hayata ait olduğunu biliyorsun artık.

Ve Hamal Hasan'ın yüzündeki o ifadeyi, yalnız kaldığın her an kendi gözlerinde taşıdığını anlıyorsun.

Artık biliyorsun; taşınan çelişkiler, kırılan ümit dalları, üstüne basılan, örselenen hayallerdi Hamal Hasan'ın asıl yükü.

TIP DÜNYASI'NDAN

*** Onur Kuruluna Beraat:** TTB Yüksek Onur Kurulu yargılanması 4. 12. 2001 de Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesinde yapıldı. **Sonuç:** Beraat. Onur Kurulu ölüm oruçları konusunda "ölüm oruçlarının insan yaşamını hedef alması nedeni ile desteklenmediğini" açıklamasına rağmen, "intihara ikna etmek" iddiası ile yargılanmıştı.

*** Üretilenler barış için harcanmış:** Marmara Ü. Tıp Fak. 19.11.2001 de gerçekleştirilen savaş ve sağlığa etkileri konulu panelde, savaş sırasında Bosna'da bulunan bir doktor: Bosna'da çocuklarda lösemi hastalığının 4 kat arttığını, savaşta 18 bin çocuğun öldüğünü söyledi. Dr. Fisun Sayek: Üretilenler barış için harcanmalı. Barış bilinci sadece savaş dönemlerinde değil her zaman aşılmalı dedi. İ. Ü. Tıp F. Den Prof. Gülbin Gökçay: Afganistan'da askerlerin % 45'i 18 yaş altı çocuklardan oluşuyor. Savaş sonrası gençlerde alkol bağımlılığı ve intihar olayları artıyor. Ülke savunmasının önemli bir yönü de, temel sağlık hizmetleri alanındaki gelişmelerle bağlıdır. Türkiye'de aşı üretilmediğinden aşı yönünden dışa bağımlı kalıyoruz. Aşı üretimine başlanmalıdır.

*** 2002 Bütçesinde Sağlık Bakanlığı'nın payı % 2.40:** 98 trilyona bağlanan 2002 Türkiye Cumhuriyeti bütçesindeki bu payın % 78'i personel giderlerine, % 9'u yatırım giderlerine, % 8'i transfer giderlerine, % 6'sı diğer cari giderlere ayrılmış. IMF ile yapılan anlaşmaların faturaları parça parça vatan-daşa duyuruluyor: İlaçta katkı payının maaş-tan kesilmesi, ilaçların taneyle verilmesi, maaşlara % 10 zam yapılması, enflasyon farkının verilmemesi gibi.

Sağlık çalışanları döner sermayeden kazanacakları paraya yönlendirilmiş durum-dalar. Birinci basamakta Sağlık Müdürlükleri kanalıyla döner sermaye umudu pompalanıyor.

İkinci basamakta Üniversiteler döner ser-mayeden alabildikleri ile eksik kapatmaya çalışıyorlar. TTB, "Ülkemizden, sağlığımız-dan, özlük haklarımızdan vazgeçmeyeceğiz" diyerek bütün çalışanların tutum almasıyla bu gidişin durdurulabileceğini vurguluyor.

*** Nusret Fişek Halk Sağlığı 2001 Ödül-leri sahiplerini buldu:** Halk Sağlığı Bilim Ödülünü, Prof. Dr. Necati Dedeoğlu, Sağlık Ocağı Ödülünü Eskişehir Mihalgazi ve Düzce Kaynaşlı Sağlık Ocakları aldı. Ödül için içlerinde Mersin Kuyuluk Sağlık Ocağı'nda bulunduğu Türkiye' de toplam 15 Ocak başvuruda bulunmuştu. Kuyuluk çok küçük eksikler nedeni ile ödülü ala-mamış, ancak İçel'de bu ödülü alabilecek ocaklarımız olduğunu biliyoruz ve 2002' de yarışmaya katılmaya davet ediyoruz. Bu konuda M. Ü. Tıp Fak. Halk Sağlığı ABD yardımı hazır. TTB Behçet Aysan Şiir Ödülünü ise Turgay Fişekçi aldı.

*** 6. Pratisyen hekimlik Kongresi yapıldı:** 17- 21 Ekim 2001 tarihinde yapılan Kongreye katılanlar; yoksulluk sınırı altında ücretle çalışmak istemiyoruz. Geleceğimizden güven duymak geçinmek için ikinci işlerde çalışmak zorunda bırakılmak istemiyoruz. Ayrıca, şu slogan dikkat çekiyordu: Çiçek hastalığı, Çocuk Felci Hastalığı eradike edil-di. Sıra kötü yönetimlerde.

*** Marcain % 0.5 enj. Solusyon içeren flakona geri çekme işlemi:** Astra Zeneca ilaç firması adına ruhsatlı, Eczacıbaşı ilaç tarafından üretilen Marcain % 0.5 Enj. Flk. İsimli preparatın 003632(3/2000- 3/2003) ve hatalı tüm serileri, kutu üzerinde formülüne uygun olarak % 0.5 yazılı iken, flakon üzerinde % 5 yazılması nedeni ile 2. sınıf geri çekme uygulanacak.

*** Kongre- Kurslar:** Hastane Enfeksiyon-ları Kongresi: 11- 14 Nisan 2002 Ankara. Danışma tel: 0. 312. 3111271

Diagnostik ve Girişimsel Radyolojide Radyasyon Korunması kursu: 4- 8 Şubat 2002. Tel: 0. 312. 2871529

Dr. Ahmet YENMEZ

6 Temmuz 2001: Ulusoy Seyahat'in Mersin'den Rize'ye ilk seferi ve biz de Rize'ye yolculuk ediyoruz. Güzel ve neşeli bir yolculuktan sonra Rize'ye varıyoruz.

7.7.2001: Rize Kaçkar Dağcılık Rafting Kayak Spor İhtisas Kulübüne geliyoruz. Sohbet ve çaydan sonra, Huzur Restoranta gidip indirimli yemeklerden yedik. Bütün yemekleri güzel olmakla birlikte fırında alabalık ve pideleri enfesti. O gün şehir turu, alışveriş, akşam yemeğinden sonra Rize ile ilgili sinevizyon gösterisi izledik ve Kredi Yurtlar kurumunda konakladık.

8.7.2001: Heyecan başlıyor, alelacele eksiklerimizi tamamladıktan sonra, sırt çantalarımız bir kamyonu yükleniyor ve biz dolmuşlara binerek 11.00 de hareket ediyoruz. Ayder yaylasının bitiminde dolmuşları sağa çekiyoruz. Nefis pideleri soğuk ve hafif yağışlı bir havada yiyoruz. Ayder'den sonra stabilize yol başlıyor, sonra sol tarafa sapıyoruz, yağmur başlıyor, her taraf su, orman, dere. Yollar dere olmuş, şoförümüz "tekerlekler soğuk su yüzü görsün" diyor. Zigzag çizerek yukarı doğru arabamız çıkıyor. Bazı yerlerde inip iterek veya

arabayı boşaltarak gidiyoruz. Sonunda sağanak yağmur altında Avusor yaylasına varıyoruz. Bizi çocuklar karşıyor, onlarla küçük bir sohbetten sonra bir yayla evine sığınıyoruz. Bir odalı bir yayla evi, iki yatak, ortada bir soba, birkaç ufak kürsü var, kürsülere ve yatağın birisine oturup ısınıyoruz. Diğer yatakta yaklaşık iki yaşlarında bir kız çocuğu uyuyor, yanakları al al, evin yaşlı bir ninesi var, bir hanım, bir de 8-10 yaşlarında erkek çocuğu. Dede inekleri yaimaya gitmiş, hanımın kocası ise Çamlıhemşin'de dükkanı varmış, oradaymış. Hem ısınıyoruz, sohbet ediyoruz hem de diğer arabaları ve kamyonu bekliyoruz. Diğer arabalarda yavaş yavaş geldi, ama kamyon kayıp. Öğrendik ki kamyoncu biz Büyük Kaçkar'a çıkacağız zannedip, Yukarı Kavron yaylasına gitmiş. Epey bekledikten sonra kamyon da geldi. Sırt çantalarımızı aldık, kamp yeri Avusor yaylasından 500 m. ileride bir dere geçtikten sonra Kemerli Kaçkar dağının sırtında bir düzlük, yağmur yağıyor, herkes sıırsıklam. Biz Mersin'den gelen 8- 10 kişi dereyi geçmeden bir kamp yeri bulup orada çadırlarımızı kuruyoruz. İyi ki orada kurmuşuz. Akşam yaylanın bize en

yakın evine gittik. Sırlıklam olan elbiselerimizi ayakkabılarımızı kuruttuk. Çaylarımızı içtik, çadırlarımıza yatmaya çekildik. Yükseklik 2000 m. üzeri olduğu için doğru dürüst yatamıyoruz.

9. 7. 2001: Sabah akşam misafirlğe gittiğimiz ev bize bir tencere süt göndermiş. 2 bardak içtikten sonra yine yağmur başlıyor. Programda Kemerli Kaçkar tırmanışı var ama bu yağmur ve siste biz katılmıyoruz. Gün boyu komşu ev ile kamp yeri arasında mekik dokuyoruz. Sıcak bir çay içmek, ısınmak, radyo dinlemek lüksümüz. Evin çocukları ile birbirimize fıkralar anlatıyor, bilmeceler soruyoruz. Ben çikolata, toz içecekler vs. çocuklara veriyorum. Hava böyle giderse programı değiştirsek mi diye Mersin grubu olarak düşünüyoruz. Yemeklerimizi yiyip, dışarıda sohbetten sonra çadırlara çekilip yatıyoruz.

10.7. 2001: Gece çok soğuktu, üşüdüm, nefesim dışarıdaki havadan çok sıcak olduğu için, gece 2 saatte bir çadırın iç yüzündeki nemi sildim. 06.15 de kalkıyorum, kafamı çadırdan çıkarıyorum, ooo..., nefis bir gün başlıyor. Bu programa aynen devam edeceğiz demektir. Güneş çıkıyor, yaylaların ve Kaçkarların nefis fotoğraf ve slaytlarını çekiyorum. Yine komşulardan sıcak sütümüz geliyor içiyoruz ve başlıyoruz eşyaları ve çadırı toplamaya, komşu yayla evinin kızları geliyor yerel giysiler içinde, fotoğraflarını ve slaytlarını çekiyoruz. Çadırları topladıktan sonra bulunduğumuz yerin doğusuna doğru sırta tırmanış başlayacak, bir grup önce çıkıyor direk sırta vuruyorlar, sonra yatay gidecekler anlaşılan.

Sırt çantamı alıyor şöyle bir göz gezdiriyorum. Karşıdan iki yaşlı köylü geliyor, onlara soruyorum, kısa ve rahat nasıl tırmanılır diye. Bana "düz öküzlerin gittiği patikadan git, derenin yamacından yukarıya vur, en kolay o" dediler. Sırt çantası ve baton'lu ilk tırmanışım. Başlıyorum öküzlerin gittiği patikadan gitmeye, sol üst tarafta benden önce çıkan grubu görebiliyorum, belli bir mesafe horizontal yükseldikten sonra, dereye gelmeden yukarıya dik çıktım. Çıktığım alan, düzlük yemyeşil, hafif sular göllenmiş, çiçekleri açmış, karşıda Kemerli Kaçkarların tablo gibi durduğu, öküzlerin yayıldığı bir çayırdı. Bir büyük taşın üzerine sırt çantamı çıkardım, sırlıklam olan tişörtümü değiştirdim.

Benden önce çıkan grup halen görünmüyor, epey bekledikten sonra diğer gruplar ve önde çıkan grup geldiler.

Yukarıda geçeceğimiz geçit gözüküyordu. Ancak sis basmaya başladı. Dikkatli, yavaşça daha dik ve doğruya tırmanmaya başladık, bir saat sonra yüksekliği 3000 m. olan geçitteydik. Sağ tarafta Altıparmaklar sisten gözüküyordu. Aşağıda sağda ve ileride solda 2 küçük göl sisten belli belirsiz görünüyordu. Güneşli bir günde acaba ne kadar güzel bir manzara seyrederdik. Aşağıya inişe geçeceğiz, dik bir iniş, taşlı ve kaygan, önce ürküyorum ama başka yolu yok. Önce duvar gibi dik yardan aşağı doğru inip nispeten daha eğimli ve taşlık yerden, muhtemelen 2 gölün arasında (sisten göremiyoruz) aşağıya doğru süzülüyoruz. Biraz gittikten sonra sağ tarafımızda bir dere beliriyor. Derenin solunda düzlük ve çayırılık bir alan var. Yaklaşık 4- 5 saatlik rotadan sonra ulaşıp kamp kuruyoruz. Diğer çadırlara çay muhabbetine takılıyorum, soğuk havada sıcak içecek bire bir geliyor. Yağmur başlıyor, hava iyice soğuyor, akşam yemeğinden sonra yatıyorum. Yan taraftaki çadırdan geç saatler kadar türküler şarkılar söylüyorlar.

Gece çok soğuk geçiyor, öyle ki çadırın iç yüzünde nefesimden çıkan nem çıtır çıtır donuyor, onları sürekli siliyorum.

11. 7. 2001: Sabah erken kalkıyorum, güneş çıkmak üzere. Zaten sabahları 2 saat güneş, sonra sürekli sis. Altıparmak dağları

karşımda tablo gibi diziliyor. Ne muhteşem granit kuleler. Bugün Zirve programı var, ancak ben çıkmayacağım. Zaten programı bir gün kısaltıp bugün Koçdüzü yaylasına hareket edeceğiz. Hemen derenin aşağı yönüne doğru yol alıyorum. Güneşin Altıparmakların arasında süzülüşünü, aşağı vadiden sisin gelip dağları yalayıp tekrar dönüşünü seyredip slayt ve fotoğraflar çekiyorum. Sonra dönüp üzüntüyle çadırları söküp sırt çantasını hazırlıyorum. Üzüntüyle, çünkü burası muhteşem bir yer ve yukarıda kalan gölleri, dereleri, dağları, doğayı doğru dürüst görüntüleyemedik. 11.00'de hareket ediyoruz, dereyi geçip kuzey doğuya tepenin sırtına doğru yürüyoruz. Hava buz gibi, yağmur çiseliyor, sırta doğru o kadar çıkmış ki, sisten sadece aşağıdan derenin sesi ve öküz sesleri geliyor. Çok tehlikeli ve taşlık bir mevkide kısa bir yol kaybindan sonra yukarı dikine çıkarak tekrar patikayı buluyoruz. Yol çok dik zorlu ve taşlık olduğu için ayaklarımızın ritmi şaşmaya başlıyor, bir yerde ayağım kayıyor ve patikanın ortasına düşüyorum. Yardım sonucu sırt çantamla kalkabiliyorum, her tarafım çamur. Bir yerde bir çarşak'ın kenarından aşağı doğru dönüyoruz. Kaygan ve çamur zeminde üst üste 5-6 kişi yine düşüyoruz, her tarafımız kıpkırmızı çamur oluyor. Bu defa aşağıya iniş, taşlı ve kaygan git git bitmiyor, sisten varacağımız yeri tahmin edemiyoruz. Derken sisin arasında görülen evler imdadımıza yetişiyor. Akortları bozulmuş ayaklara ve bitkin vücudumuza bir heves geliyor ve Koçdüzü yaylasına varıyoruz. Tam 4,5 saatlik zorlu yürüyüşten sonra her tarafım çamur ve içim sırlıklam. Bizleri yayla evlerine dağıtıyorlar. Mersin'den 6 kişiye bir evin bir odası düşüyor. Odayı süpürüyoruz, içindeki çalı çırpıyı yakıp ısıtıyoruz. Ev 2 katlı aşağısı ahır, 2. katta ortada bir hol ve holün 2 yanında 2 oda var. 1 odaya ev sahibi eşyaları kilitlemiş, bir odayı bize tahsis etmişler. Ev taşlardan yapılmış, öyle ki taşların arası yer yer açık, odanın bir kenarında 75X 50 cm. çapında bir beton sehpa yapılmış, onun üzerinde ateş yakıyoruz. Tam üstüne gelen kısımda tavanda açıklıklar var, duman oradan gidiyor. Ama o ateşi yakıp başında oturup ısın-

ma, sırlıklam olan ayakkabı ve giysilerimizi kurutma müthiş bir olay. Evlerde ev sahipleri her şeylerini kalın naylonlara sarıp asmışlar, çünkü her taraf fare kaynıyor. Akşam ateşte çorba yapıp bardaklarımızla sıcacık içtik, muhteşem bir şey. Sonra konserveleri açıp kendimize ziyafet çektik. Üzerine cezerye ve şarap, yorgunluktan herkesin göz kapakları düşüyordu, sonra uyku tulumlarına...

12.7.2001: Sabaha karşı arkamdaki duvarın taş aralarından gelen müthiş soğukta uyuyamadım ve erkenden kalkıp giyindim, evden dışarıya çıktım. Manzara muhteşemdi, yayla bir derenin iki yanına kurulmuştu. Evden bakınca önümüz ısırgan otları ve yöreye özgü büyük yapraklı bitkiler, önünde dere, karşıda tekrar evler. Hemen onların fotoğraflarını çekerek güne başladım. Güneş doğuyordu. Evin arkasına yukarı doğru gitmeye başladım, biraz sonra 2 tepe arasında uzanan Büyük Deniz Gölü görünüyordu. Güneş karşıdan doğarken suda yansıması insanın gözünü alıyordu. Önce sağdaki tepeye doğru tırmandım. Göl bir tarafta, bir tarafta Koçdüzü yaylası ayağımın altındaydı. Sonra aşağı inip gölün kenarından karşı tepeye doğru yol aldım. Etrafı yemyeşil çim ve çiçeklerle doluydu. Karşı tepeye tırmandım. Tepeden kuzey tarafa baktığımda ormanlar görülüyor, yaklaşık kuşbakışı 20- 25 km. ötede Ardeşen ilçesi hayal meyal seçiliyordu. Tepeden yatay yürüyerek yaylanın üst taraflarına geldim. Küçük küçük göller, manzara gerçekten muhteşemdi. Evlerin ve dağın gölde yansımalarının nefis slayt ve fotoğraflarını çektikten

sonra eve döndüm. Bizimkiler daha yeni uyanıyorlardı. Aşağıdan da sis gelmeye başlamıştı. Geldi geldi ve her taraf yine sisle doldu. Herkes uyandı. Evin yan tarafında karemsi büyük bir taş vardı, kahvaltıyı onun üzerinde hazırladık. Kimimiz evdeki mini kürsülere, yandaki taşlara, kimimiz ayakta muhteşem bir kahvaltı yaptık. Ben kahvaltıdan sonra biraz kestirdim, sonra diğer evlere ziyaretler derken zaman geçiyordu. Koçdüzü yaylası Dikkaya ve Çayırüzü köylerinin yaylası idi. İki köyün esnafı aralarında toplanıp bizim için koç kesmişlerdi. Eti tüpde pişirip afiyetle yedik Akşam yine çay, çorba, konserveler yedik, her evden şarkı türkü nidaları geliyordu.

13.7.2001: Bugün yine yolculuk var. Koçdüzü yaylasının bekçisi Mustafa bize katır ayarladı. Yüklerimizi katıra koyduk, bizden mutlusu yok. Yola koyulduk, her taraf sis, ormanlar içinden geçiyoruz, sis olmasa ne güzel manzaralar var diye düşünüyorum. Bir müddet sonra bizi durduruyorlar, burada cep telefonları çekiyor diye herkes başlıyor cep telefonları ile konuşmaya. Yürüyüş esnasında ormanda yaban çilekleri yiyoruz, yaylanın birinde bize yolda ayran ikram ediyorlar. Molalarda fındık, kuru kayısı vs. yiyip enerji depoluyoruz. Yağıştan iyice çamurlaşmış ve kaygan yerlerde düşe kalka son kamp yeri olan Sakallı Kayın'a varıyoruz. Burası tam bir tepe sırtı. İki tarafı aşağıya doğru meyilli uzun bir alan, hemen çadırları kuruyoruz. Arka tarafımızda 3-4 yayla evi var. Orada çay ikram ediyorlar. Ben çadırı kurduktan sonra biraz çevre gezisine çıkıyorum. Hava yine sisli ve yağışlı, uç tarafta Rizelilerin çadırında makarna, pilav ve yoğurt ikram ediyorlar. Yoğurdu orada bulmuşlar. Biraz yukarda düzlükte tulum çalıp söyleyip oynuyorlar, onları seyrederim. Çadırlarımıza dönüp çorbamızı içtikten sonra akşam sohbetler başlıyor ve herkes çadırına çekiliyor.

14.7.2001: Sabah kalkıp dışarı çıkıyorum. Güneş doğacak, o kızılılıkta karşıda üst üste binmiş dağların manzarası muhteşem. Güneş doğuyor, her taraf yemyeşil, ormanlık, güneyde Kaçkarlar muhteşem görünüyor. Bugün son

günümüz aşağıya iniyoruz, hazırlıklar başlıyor, toparlanıyoruz ve dökülüyoruz yollara. Ormanların içinden geçiyoruz. Hep aşağıya doğru iniş olduğu için herhalde en zor parkur bu taşlık ve kaygan yerlerden inerken ayak bileklerimiz isyan ediyor. Çok zorlu ve yorucu beş saatlik bir yürüyüşten sonra Çayırüzü köyüne varıyoruz. Burada herkes dolmuşlara biniyor. Bizi Dikkaya köyünde Çamlıhemşin Ardeşen yolu üzerinde Fırtınaderesi kıyısında bir alabalık restoranına götürüyorlar. Orada yediğimiz nefis alabalık, salata ve Laz böreği yorgunluğumuzu gideriyor. Yemekten sonra Rize'ye varıyoruz. Mersin otobüsleri kalktığı için Ankara otobüslerine atlayıp öyle geliyoruz. Yolda molada üstümüzdeki çamurlu, terli giysileri atıp temizleri giyiyor ve Ankara'dan Mersin otobüslerine binip geliyoruz.

Ayder Yaylasında başlayan Avusor yaylası-Altıparmaklar- Koçdüzü Yaylası ve Sakallı Kayın Yaylası ile süren Dikkaya köyünde biten bir haftalık bu ring'de yaklaşık 16-17 saat yol yürüdük, patikadan başka yol yoktu. Oradaki insanların "bize yol getirin" feryatları hala kulağımda. Ancak tartışılan yol gelirse bu güzellikler biter tartışması var. Hastası olduğunda yaklaşık 10 saat yürütmesi gereken yaylacı mı, yoksa senenin bir haftasında o güzellikleri görmeye giden bizler mi haklıyız?

*Bu güzel geziyi organize eden Rize Kaçkar Dağcılık Rafting Kayak Spor İhtisas Kulübü'ne ve Rize Turizm İl Müd. ne katkılarından dolayı teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

*Bu gezide çektiği fotoğraf ile Dr. Ahmet Yenmez, Eczacıbaşı 2001 Resim Yarışmasında Mansiyon ödülü almıştır. (İlk fotoğraf)

KAN KOMPONENTLERİ VE KULLANIM ENDİKASYONLARI

Dr. İ. Tufan ÜNAL

İnfeksiyon Hastalıkları ve Mikrobiyoloji Uzm.
Mersin Devlet Hast.

Donörden alınan torba kan, artık tüm gelişmiş ülkelerde komponentlerine ayrılmakta ve neye gereksinim duyuluyorsa o kullanılmakta, gereksiz olanı hastaya yüklenilmemektedir. **1 Ünite torba kan:** a) Eritrosit süspansiyonu, b) Taze Donmuş Plazma ve Trombosit olarak fraksiyonlara ayrılmaktadır. Böylelikle hem kan daha bilinçli kullanılmakta hem de kan bağıışı fakiri olan ülkemizde bir ünite kandan 3 ünite farklı komponent elde edilmektedir.

ERİTROSİT SÜSPANSİYONU (E. S.)

1 Ünite ES' de 200 ml eritrosit ve 60- 90 ml plazma vardır. Hematokriti % 70- 80' dir. Antikuagulan- koruyucu sıvılarla + 4' C de 35- 42 güne kadar saklanmaktadır.

E. S. ENDİKASYONLARI

Eritrosit Süspansiyonları, hematinik ilaçlarla düzeltilemeyecek anemilerde oksijen taşıma kapasitesindeki azalmaya bağlı semptom ve klinik bulgular (taşikardi, yorgunluk, kısa ve sık soluma, senkop, serebral hipoksiye bağlı çeşitli nörolojik semptom- bulgular, angina pectoris vb.) gösteren hastaların tedavisinde kullanılır. Yani eskiden klinisyenlerce kabul edildiği gibi E. S. Transfüzyonu, hemoglobin kritik bir eşik değerin altındaysa değil, doku hipoksisine bağlı belirti ve bulgular vücudun kompanse edici mekanizmalarınca düzeltilemeyecek hale geldiği zaman yapılmaktadır. Kronik anemilerde çoğu hasta 7- 8 g/ dl hemoglobin değerini tolere edebilir. Ancak hastanın genel durumu ve

altta yatan hastalığı mutlaka değerlendirilmelidir.

Eğer anemi hematinik ilaçlarla (Fe eksikliği, Vit B 12 ve/ veya Folik asit yetmezliğine bağlı anemiler gibi) veya kemik iliği eritropoezi uyaran ilaçlarla (eritropoetin) tedavi edilebiliyorsa transfüzyon yapılmamalı ve bu ilaçlarla tedavi edilmelidir.

E. S. KULLANILDIĞI HASTALIKLAR

- 1- Hipoplastik ve Aplastik anemiler.
- 2- Kongenital bozukluklara bağlı anemiler: Talasemiler, orak hücreli anemiler, eritrosit enzim defektleri, eritrosit membran bozuklukları.
- 3- Onkolojik hastalıklar ve bunların kemo- radyoterapileri sonrası oluşmuş kemik iliği baskılanması halleri.
- 4- Myelodisplastik sendrom, paroksizmal nokturnal hemoglobinüri.
- 5- Eritropoetin tedavisine yeterli cevap vermeyen kronik böbrek hastalıkları.

* 1 Ünite E. S. ile hematokrit % 3, hemoglobin 1 g/ dl yükselir. 1 Ünite E. S. 2- 3 saatte verilir.

TAZE PLAZMA VE TAZE

DONMUŞ PLAZMA

Yeni alınan kandan santrifüj yardımıyla ayrılan plazmaya "taze plazma" denir. Taze plazma 200- 250 ml hacmindedir ve içinde kuagülasyon faktörlerinin düzeyi % 80'nin üzerindedir. Plazma kaybının belirgin olduğu ve yerine konulma endikasyonu bulunan ve pıhtılaşma faktör eksikliklerine bağlı kanama diatezlerinde kullanılabilir.

Donörden alınan tam kan süratle (ilk altı saat içerisinde) santrifüje edilir ve -20,-35 derecede dondurulur. Hastanemiz Kan Merkezinde -35 derecede saklanmaktadır ve bir yıl süreyle tazeliğini korumaktadır. Böylece bütün kuagülasyon faktörleri istenen plazma düzeylerinde dondurulma sürecinde saklanabilmektedir.

TDP ENDİKASYONLARI:

1- TDP, pıhtılaşma faktörleri (II, V, VII, X, XI, XIII) eksiklikleri nedeniyle protrombin ve/veya aPTT zamanı normalin 1,5 katının üzerinde olan hastalarda kanamayı önlemek amacıyla kullanılır.

2- Trombotik trombositopenik purpura-da plazma exchange işlemi replasman sıvısı olarak taze donmuş plazma kullanılır.

3- DIC olgularında, tüketime bağlı kanama bozukluklarının, ağır karaciğer hastalıklarında karaciğerde pıhtılaşma faktörü yapımındaki azalmaya bağlı kanama defektlerinin düzeltilmesinde, plazma protein C, protein S ve antitrombin III eksikliklerinin tedavisinde

TDP Transfüzyon dozu: Hastanın klinik durumu ve altta yatan hastalığın şiddetiyle ilgilidir. Erişkinde genellikle vücut

ağırlığının bir kilosu için 12- 15 ml TDP verilir ve yanıt laboratuvar testleriyle değerlendirilir, PTZ ve/veya aPTT de düzelme tedavinin etkinliğini gösterir.

Şu anda Mersin Devlet Hastanesi Kan Merkezinde eritrosit süspansiyonu ve TDP yapılmaktadır. TDP istenildiği anda ve istenildiği miktarda stoklarımızda mevcuttur.

TAM KAN ENDİKASYONARI:

Günümüzde Tıbbi ileri düzeylerde olan ülkelerde Tam kan/Kan ürünleri kullanım oranı % 10 dolaylarındadır.

Tek endikasyon hem eritrosit hem de plazma hacminin birlikte azaldığı masif kanamalardır. (Masif Kanama: 24 saatte total kan hacmine eşit oranda olan kanamaya denir.) Kan kaybının, total kan hacminin % 25- 30' unu geçen kanamalarda, Torbadaki Tam Kanda bulunan:

1) Trombositler 6 saat içerisinde tamamen ölür.

2) Faktör V en az 5 gün süreyle aktivitesini korur.

3) F- VII kan aldıktan sonra 1- 2 gün içerisinde normalin % 50 sine, 5 gün sonra ise normalin % 30' una iner.

**** Tam Kan Transfüzyonu ile Trombositopeniler ve Pıhtılaşma bozuklukları düzeltilmez.**

İÇEL TABİP ODASINDAN DUYURU

İçel İli Sınırları İçindeki Yerleşim Birimlerinde Uygulanacak
1 Ocak - 30 Haziran 2002 Tarihleri İçin Geçerli Asgari Ücretler

**MUAYENEHANE SAHİBİ UZMAN VE PRATİSYEN HEKİMLER İÇİN ASGARİ
MUAYENE ÜCRETİ**

KATSAYI X MUAYENE BİRİMİ=1.150.000 X 20= 23.000.000 + (% 18 KDV) 4.140.000= 27.140.000 TL
27.140.000 TL

LABORATUVAR KATSAYISI 1.000.000 + (%18 KDV) = 1.180.000 TL

***LABORATUVAR**

(Radyoloji Ve Ultrasonografik İncelemeler, Nükleer Tıp, Biyokimya, Hematoloji-Onkoloji- Nefroloji, İmmünoloji, Seroloji, Mikrobiyoloji, Patoloji, Sitopatolojik ve Histopatolojik İncelemeler, Bakteriyoloji, Genetik, Nörolojik İncelemeler, Uyku Araştırmaları)

ÖTENAZİ

"İngiliz Hasta" filmini görmüş olanlar anımsar. Film, sevgilisinin cesedini de taşıdığı uçağın düşerek yanması ve tedavi sonrasında tüm vücut derisi bir ağaç kabuğuna dönüşen adamın öyküsünü, geriye dönüşlerle anlatır. Sevgilisini çölde ölümden kurtaramamanın acısıyla yüreği de vücudu gibi kavrulmuş, yatalak, kollarını bile oynatamayan adam, sonunda hemşireden kendini öldürmesini ister. O adam artık yanmış, kurumuş gövdesiyle ve yangını bitmeyen yüreğiyle bu hayatı sürdüremeyecektir. Hemşire (J.Binoche) ağlayarak bu isteği yerine getirir. Adam kadına minnet dolu gözlerle bakar ve teşekkür eder."

Ötenazi ilk kez bir ülkede yasallaştı. Hollanda parlamentosu belli koşullarda, ağrılı ve tedavisi olanaksız hastalıklarda, hastanın isteği üzerine "kolaylaştırılmış ölümü" kabul etti. Aynı ülkede yapılmış kamuoyu araştırmalarında ötenazinin % 85 oranında onay gördüğü belirtiliyor.

Bir kaç yıl önce bir televizyon kanalında (yine Hollanda'da) degeneratif bir kas hastalığına bağlı olarak hastalığın belirli bir aşamasında boğularak ölmesi kaçınılmaz bir adamın, ötenazi kararı, aile ilişkileri ve sonunda da bir hekimin hastanın evine gelerek "öldürülmesinin" çekilmiş görüntüleri yayınlandı. Hasta öleceğini biliyordu. Giderek güçten düşüyordu. Boğularak, acı çekerek ölmek yerine daha "kolay" bir ölüm istiyordu. Sonunda bir enjeksiyonla bu isteği yerine getirildi.

Tıbbi etik, genel ahlak-dinsel ve felsefi yönden üzerinde tartışılacak bir çok yönü bulunan "ötenazi" nin destekleyicilerin yanı sıra şiddetli muhaliflerinin de bulunması doğaldır. O sıralar, -iki yıl önce de olabilir- ülkemizde de basında kısa bir süre gündeme geldi ve sonra unutuldu.

Tıbbi etik açısından ötenazi uygulamalarında bir çelişki yok gibi görünüyor. En azından "Hastanın acısını dindirme" tip etiğine uygundur. Ancak toplumsal boyutta ülkemizde ötenazi tartışmalarının sağlıklı ve verimli olması biraz güç görünüyor. *Çünkü ölümü tartışmak, aynı zamanda yaşamı tartışmaktır.* Biz "Doğulular" yaşamı tartışmakta zorlanabiliriz!

"Nasıl bir ölüm" de, "nasıl bir yaşamı" tartışmaktan geçecektir. Bunları bu ülkede gerçekten ne kadar tartışabiliriz? Geçtiğimiz aylarda bir gazete karikatüründe, bir binanın parmaklıklı bir penceresinin gerisinde iki insan ve binanın hemen yanında parmaklıklarla çevrili bir alanda yüzlerce insan (bizleri-halkı temsil eden) görülüyor. Demir parmaklıklı binanın (hapishanenin) üzerinde *F-Tipi*, alanı çevreleyen demir parmaklıklar üzerinde de *İMF-Tipi* yazılı tabelalar asılı. Ülkemizi betimlediği söylenebilen bu gerçeklik ortamında "nasıl yaşamı" tanımlamakta bazı güçlükler olacaktır.

Ekonomik koşulların, insan üzerinde yarattığı psikik-moral etkilerin siyasal, geleneksel baskılardan daha güçlü olduğu dünyamızda, felsefi-manevi yaşamsal konular üzerinde konuşmak ne kadar "lüks" oluyor! "Aç insan felsefe yapamıyor!". Ama önünde sonunda "berbat" bir felsefe pratiği içinde yaşamaktan da kaçamıyor elbette.

ANTİK YUNAN'DA ÖLÜM VE ÖTANAZİ -I-

Umut ÇELİK

İnsan, bir varolan olarak, dünyadaki diğer varolanlardan daima fazla bir şeydir; o, varolanların varlığını sorabilen tek varlıktır.

İnsanın bu sorgulayabilme yetisi varolanların varlığını sorabilmesi kadar, varolanın ölmesi durumunu da sorgulamasına olanak tanır. Diğer var olanlardan fazla bir şey olan insan; öncelikle kendi varoluşunun ve yokoluşunun gerekçelerini aramıştır. Ontolojik felsefenin temel sorunsalı bu olmuştur. Varlığı kendisine konu edinen ontoloji aynı zamanda ilk felsefe olarak da bilinir. Varlığın temel özelliği var olmasıdır. Varlığın var olması aynı zamanda ölümü de beraberinde getirir.

O halde varolmak kadar ölüm de bir sorunsaldır. Özellikle insan yaşamı söz konusu olduğunda insanın ölmesi, yaşamın bitmesi nasıl bir anlam taşır? "Hergün ölümün aynadan yansıdığını görüyorum" derken J. Cocteau ölümün yaşamın içinde büyüdüğünü ve yaşamın ona doğru aktığını mı söylemek ister? O halde ölüm varolmakla başlayan bir süreç midir? İnsan için ölüm nedir, nasıl bir değer taşır? Bu soru rasyonalist ve dini bakış açısınca cevaplandırılmaya çalışılmıştır.

Rasyonalist bakış açısınca ölüm; projelerimizin son bulacağı, sahip olduğumuz değer ve zenginlikleri yitireceğimiz, mutlak bir belirsizlik içine gireceğimiz bir durum olarak tanımlanır. Oysa ortaçağ dini düşüncesi ölümün insanın işlediği günahın cezası olduğunu ve asıl hayatın ölümden sonra olduğunu söyler. Ölüm ruh ve vücudun ayrılmasına dayanır. Felsefe dünyasında ise ölümün tanımı

Diğer var olanlardan fazla bir şey olan insan; öncelikle kendi varoluşunun ve yokoluşunun gerekçelerini aramıştır.

felsefecinin düşünce sisteminin bütünlüğü içinde ele alındığı taktirde anlaşılır olabilmektedir. Hemen hemen her filozof kendi felsefi sistemi içerisinde bir ölüm tanımı yapmıştır. Antik dönemde

Platon; ölümü ruhun kurtuluşu olarak tanımlamıştır. Ona göre yaşam, ölüme hazırlanıştır. O halde bilge insan bilgi edinerek kendisini hazırlamalıdır. Ona göre felsefe yapmak ölmeyi öğrenmek, ölmeye hazırlık yapmaktır. Platon'un ruhun kurtuluşu fikri tek tanrılı dinlerdeki ölüm tanımını da etkilemiştir. Helenistik dönemde ise ölüm metafizik açıklamalar yerine Epikürosçuluk ve Stoa öğretisi sonucu akıl ile açıklanmıştır. *Stoacılar göre her türlü şey doğaldır ve doğanın bir parçasıdır.* Ölüm de doğal bir çözülmektir, kozmik düzenin bir

parçasıdır. Epiküros ise maddeci dünya görüşüyle "insanın öldüğü zaman ruh atomları, sözkonusu canlıyı meydana getiren düzeninden ayrılıp gider" şeklinde açıklamasıyla ölüm artık üzerinde nesnel olarak tartışılabilir bir konudur. Ortaçağda ise egemen olan ölüm fikri dini karakterlidir.* Modern felsefede ise ölüm üzerine değil de yaşam üzerine düşünmek ön plana çıkar. Amaç ölüm fikrini zihinden atmaktır. Bu düşünce Spinoza ve Leonardo da Vinci tarafından savunulmuştur. Aydınlanma dönemi filozofları olan Bertrant Russell ve pragmatistler tarafından da bu görüş savunulmuştur. Yüzyılımızda ise Witgenstein'a göre ölüm yaşamın bir parçası değil fakat sınırıdır. Ölüm sırasında yaşamak sözkonusu olmadığı için ölüm korkusu da saçma bir şeydir. Varoluşçular ise bireyin ölümünün saçma veya anlamsız olduğunu dile getirirken aynı zamanda ölüm ve ona bağlı olarak ölüm korkusunun ancak yaşama anlam katmaya bu yönde bir çaba içinde olmaya yarayacağını söylerler.

Varolanların varlığını sorabilen tek canlı olarak insan felsefe dünyası içerisinde bu sorgulamasını insanın yaşama hakkından ölme hakkına doğru kaydırmıştır. Özellikle yirminci yüzyıl insanı kendi yaşamı diğer bir deyişle yaşam hakkı ile ilgilenmesi

kadar kendi ölümü, ölme hakkı ile de ilgilenmiştir. 18.yy da aydınlanma dönemiyle liberal görüşlerin ön plana çıkması ve "kişinin aklını, başkalarının rehberliği olmaksızın kullanma" yeteneği olarak benimsenmesi, bireyin özerkliği kavramının böylelikle ön plana çıkması ve insanın otoriteden kopuşu sağlandıktan sonra 20.yy da bireyciliğin gelişimi ve kendi kaderini belirleme, diğer bir deyişle, özerkliğin en önemli değer olması ile insan nerede nasıl ve ne zaman öleceği konusunda karar vermek istemekte ve bunu bir hak olarak savunmaktadır. Ölmenin bir hak olarak savunulması "yasaklanmış ölüm"*** kavramıyla imlenmiş; ölümü insan yaşamından tecrit eden onu utanç verici ve gizlice uygulanan bir şey olarak gören yasakçı anlayışı tehdit etmekte ve ölüm böylelikle üzerinde konuşulan bir şey haline getirilmektedir. 20.yy da ölümün bir hak olarak insanın kendi iradesine bırakılması tartışılır. Böylelikle doğal olan talep edilmektedir. Kendi hayatının her aşamasında irade sahibi olmak isteyen birey tıbbın hakimiyeti karşısında bir yer, bir söz sahibi olmak, son mücadelesini nasıl ve nereye kadar yürüteceğine kendisi karar veren kişi olmak ister. Batı dünyasının bugün yoğun bir şekilde tartıştığı ölme hakkı ilk defa Antikçağ da intiharın meşruluğunun tartışıldığı bir döneme denk

düşer. *Ötanazi kavramının etimolojik kökenine baktığımızda Yunanca bir kelime olan ötanazi iki kökten türemiştir. Kelimenin "eu" eki, kolay veya iyi, "thanatos" ise ölüm anlamındadır; ötanazi, iyi veya rahat ölümdür. Ötanazi bir tür intihardır, diğer bir deyişle intihar türlerinden biridir. Ötanazi, acı içinde ölmek yerine, acısız bir ölümü simgelemektedir.* Sokrates'in ölümü ötanazi olarak adlandırılmıştır.

Kişinin yaşamı kendi iradesiyle terketme hakkının olup olmadığı fikri Antikçağ'da doğa felsefecilerinden Pythagoras, insan üzerine felsefe yapan Sofistler "Prodikos", sistematik felsefe döneminde Platon ve Aristoteles Helenistik felsefe içerisinde ise Epikürosçuluk ve Stoa öğretilerince ele alınmıştır. Pythagoras'a göre dünyevi yaşam tanrılar tarafından verilen bir ceza biçimidir. Kişinin intihar etmesi, tanrının isteklerine karşı bir ayaklanmadır. Pythagoras insan yaşamını ruhani yaşam olarak algılamaktadır. Bu nedenle insanın fiziksel yaşamı ilahi ruhun geçici yaşadığı yer olarak bir değere sahiptir. İntihar bu bedeni yok ederek ruhani dengeyi bozmaktadır. Görüldüğü üzere Pythagoras'ın intihara karşı olmasının nedenleri tamamıyla dini karakterlidir. Çünkü Tanrının emirlerine itaat kişinin bünyevi yaşamı zamanından önce terk etmesini yasaklamıştır.

İntihar fikrine ilk kez sıcak bakan kişi Sofist Prodikos'tur. Prodikos yaşamın kötülüklerinden kaçmak için ölümün istenebilir olduğu düşüncesindedir. Diğer bir düşünür ise Platon'dur. O, intihara dini temellere dayanarak karşı çıkan bir filozof olarak da değerlendirilmektedir. Fakat bazı koşullarda intiharı haklı gören düşünceleri onun aynı zamanda dini farklı yorumlayan opportinist bir yaklaşıma da sahip olduğunu göstermektedir. Platonun ötanaziye karşı olmasının dini gerekçeleri vardır. Diğer yandan Platon'un ötanaziye desteklemesinin nedenleri ise faydacı yaklaşımına dayanmaktadır. O bu konuda sorduğu şu soruyla fikrini açığa vurur: Bir kişinin ölümü kendisi için daha iyi ise o kişinin kendisine iyilik yapması niçin engellenmelidir. Platon Devlet adlı kitabında İki durumda ötanaziye haklı bulur. Bunlardan birincisi tedavisi mümkün olmayan bir hastalık durumu ikincisi ise sürekli sakatlık durumudur. Platonun ötanazi konusuna yaklaşımında temel nokta yaşamın niteliğidir.

Platon'un öğrencisi olan Aristoteles ise ötanaziye karşı olan en etkin filozoftur. *Aristoteles ötanaziye ne dini ne de bireysel bir sorun olarak bakmıştır; intihar devlete karşı bir saldırdır. İntihar edenin cezalandırılmasının nedeni de kendisine zarar vermesini engellemek değil devlete karşı olan üretken kalma görevini yerine getirmemesidir.* Bugün dahi, bazı ceza hukukçuları

Pythagoras'a göre dünyevi yaşam tanrılar tarafından verilen bir ceza biçimidir. Kişinin intihar etmesi, tanrının isteklerine karşı bir ayaklanmadır.

yaşamın dokunulmazlığı çerçevesinde bu yaklaşımı olumlamaktadır. (Ölüm orucu tutana müdahale etme hakkı gibi).

Edelstein ise "insan kendi yaşamına son vermeye karar verdiğinde, (o) kendisinin egemen efendisi olarak kendi hakları çerçevesinde hareket edecektir; "işte bu nedenle Aristoteles intihara karşıdır" demektedir.

Diğer bir deyişle devlet bireylerin üzerindeki egemenliğini yitirecektir; bu da devlet için bir güç kaybıdır. Epikürosçuluk ise intiharı suç ve günah olarak görmez fakat intihara karşıdır. Çünkü yaşamın ne olursa olsun değerli bir şey olduğunu söyler; mezarın hiçliği için yaşamı fırlatıp atmak aptalcadır. Epikürosçuluk intiharı akla aykırı bir eylem olarak görmüştür.

Stoacılar göre ise intihar önlenemeyen bir kötülükten kaçıştır; kapı her zaman açıktır ve intihar bir çıkış yoludur. Stoacılar intiharı insanların ve hastalığın insafsızlığından kaçma

olanağı veren büyük bir özgürlük olarak tanımlamaktadırlar. Ünlü Stoacı düşünür Seneca "birey, intihar için uygun nedenler konusunda karar verebilir" demiştir. Stoa öğretisi bugün yaşamın niteliği tezi çerçevesinde kişisel özerkliğe dayanarak ötanaziye savunan yazarların temel verilerinin tohumlarını ekmıştır.

**Stoacılar
göre ise intihar
önlenemeyen bir kötülük-
ten kaçıştır; kapı her
zaman açıktır ve intihar
bir çıkış yoludur.**

20.yy'ın savunduğu ötanazi fikrinin (A.B.D.'de 500000 kadar üyeyi bünyesinde toplayan 30 kadar dernek İngiltere'de EXIT ve Fransa'da ADMD veya saygınlık içinde ölme hakkı derneği 1987'de 17000 üyesi) Batı felsefe tarihindeki sorgulanışının kökenleri Eski Yunan'a dayanır.

Bu yazının amacı da yukarıda değinilen filozoflar çerçevesinde Antik Yunan'da ötanazi konusun sorgulanışını gözler önüne sermek ve böylece günümüzde popüler bir konu olan ötanazi fikrinin kökenlerine işaret etmektir.

ACIKLAMALAR

*Ölümün insanın işlediği günahın cezası olduğunu ve asıl hayatın ölümden sonra olduğunu söyleyen dini görüş.

**Yasaklanmış Ölüm kavramı 20.yy'ın başlarında A.B.D.'de ortaya çıkmıştır. Yasaklamanın gerekçesi mutluluğa duyulan ihtiyaç, varoluşsal nedeni kaybetme tehlikesidir. Endüstrileşmiş toplumlarda bu yasak yerli yerinde durmaktadır. İnsanın ölmesi, ölme insiyatifi elinden alınmış ve tıpkı ölmekte olan kişi gibi bir yabancı olan hekime ve hastane personeline geçmiştir. Ölüm toplum içerisinde tecrit edilip hastanelere hapis edilmiştir.

KAYNAKLAR

- 1- Sibel İNCEOĞLU, Ölme Hakkı - Ötanazi
- 2- Philippe ARIES, Batının Ölüm Karşısında Tavrı, Çev. M.A. KILIÇBAY
- 3- Louis-Vincent THOMAS, Ölüm, Çev. Işın GÜRBÜZ
- 4- Copleston, Ön Sokratikler Ve Sokrates, Çev. Aziz YARDIMLI
- 5- David WEST, Kıta Avrupası Felsefesine Giriş, Çev. Ahmet CEVİZCİ

akşam erken iner...

Dr. Gürsel ERKİLİNÇ

"...uzun, soğuk bir kışa ve geleceğe doğru ilerliyoruz.

İklimle ve ülkemizle."

Lacivert mürekkep suda dağılıyor; deniz kentinde sular kararıyor, akşam oluyor. Hava serinlemeye başladı. Güneş birden yok oldu. Yüksek binalarla kuşatılmış caddeler, sokaklarda gölgeler daha uzamadan kayboluyor; sokak lambaları da yanmaya başladı. Arabaların farları gri asfaltta yansıyor. Işıklar vitrin camlarında yansımalarla çoğalıyor. Kent ışıklarının alacakaranlığı içinde sonbahar sonunun birden iniveren akşam karanlığına kalmama telaşıyla işyerlerinden, alışverişten dönen insanlar kaldırımlardan; araç kalabalığı caddelerden akıyor. Yarı karanlıkta tanınmayan yüzlerimizle, kimliksiz, herhangileşmiş insanlar olarak evlerimize koşarcasına dönüyoruz. Oysa yine bu saatlerde, derme çatma evlerin oluşturduğu, sanki tüm dünyanın onlardan habersiz olduğu bir yalnızlıkta yaşayan, geniş, ıssız düzlüklerde kurulmuş, mahsun duruşlu o bildik kasabalarda, akşamın inişindeki bu kasvet, bu kederli gün sonları nedense insanın içini acıtır. Ama büyük kentlerde, bu kente de bu ışıklarla, bu keder ve yalnızlık duygusu kalabalığın telaşıyla, ışıkların parlaklığıyla kolayca unutuluyor.

Gün başlayalı ne kadar zaman olmuştu ki? İşimize ulaştığımızda, uyku mahmurluğunu üzerimizden ancak attıktan neredeyse altı saat sonra, yeniden akşamın ruh hali içine

dönüverdik. Bu günün hesabını kim tuttu ki? İşsizler, aylaklar, emekliler, bir ayrılığın kederini ya da bir buluşmanın beklentisini sırtında taşıyanlardan başka. İşinde, gücünde insan için bu hafta içi günü nedir ki? Görevlerin, sorumlulukların, verilmiş sözlerin yerine getirildiği; alınacakların alınıp, satılacakların satıldığı bir zaman parçası. Adam arkadaşına *"vakit öldürüyorsan işin iyidir"* diyordu. Belki de *"işini seviyorsan, orada sıkılmıyorsan"* anlamında söylemek istemişti. Ama, Doğu'nun kendine özgü, en *"tahsillisinin"* de bir şekilde içine sinmiş bilinen ruh haline uzak olmayanlar için yaşamak çoğu kez böyle değil mi? *"Vakit -yani yaşam-, öldürülecek, ölüm öncesi tüketilecek bir zaman"* sanki.

Çocuklar okullarından, kocalar işlerinden evlerine dönüyorlar. Kadınlar da alışverişlerini aceleyle yapıyor. Onlar çocuklardan, eşlerden önce evde olmalı. Hazırda yemek yoksa içleri hiç de rahat değildir. Akşamın bu saatlerini, yemeği, evini özleyenler vardır. Onlar düşünmeden bilirler; evlerinde kendilerini bekleyen insanlar vardır. Bir insan sıcaklığının onları beklediğini, bilmeden bilirler.

Bekleyeni olmak ne güzel!

Bu saatler, akşamın ilk karanlığının alacalığının giderek koyulaştığı zamanlar, yalnız yaşayanlara yalnızlıklarını

yeniden, en derinden anımsatıyor. Evlenmemiş, ya da ayrılmış, çocuksuz, yalnız yaşayan insanlar olağan işleri bittiğinde, işleriyle ilgili insanlar çevresinden kaybolduğunda şimdi akşamla, karanlıkla, kendileriyle öylece kalakalıyorlar. Hiçbir şey yapmaları gerekmiyor. Beklenen, beklenen, kucaklanacak, öpülecek, salata yaparken arkasından beline sarılacak bir insanın çevresine yaydığı ancak ve ancak yokluğunda anlaşılan ısıнын, büyüünün, solugun, ruhun olmadığı, manen beton, yalnız, zavallı bir eve gitmenin ne anlamı olabilir ki?

Her şeyin, ama her şeyin alınıp, satılabildiği bu dünyada, nefret edilen insanlar bile, bu dünyadaki yalnızlığımızı biraz olsun yok eden insan-nesneler olabiliyor. Birçok evliliğin sürmesinde bu en aza rıza göstermenin kim bilir ne kadar payı vardır?

Dostluk mu? Dostlar mı, bu erken inen kış akşamlarının, olur olmaz zamanlarda insanın boğazına yapışan bu yalnızlık duygusunu yok eder? Hep almayı, hep almayı öğrendiğimiz, kişisel gereksinmelerimiz ya da konforumuz için bir diğer insanı kolayca harcayıverdiğimiz bu metalar dünyasında, bu kavram artık kuru bir söz. Ortaçağda, feodal dönemde, yüzlerce yıl geride kalmış bir ilişkinin adı sadece. Salt laf! Şimdi bizlerden çok uzak.

Bir düşünür, (Baudrillard), New York yazısında "On insandan dokuzu yaşayan ölüdür, yani hortlak.. Onların fiziki görünüşü yanıltıcıdır. Çünkü insan denilen varlıkların istenilmeyen bir aradalığı dışında birbirleriyle fiziksel ilişkisi yoktur, kitle iletişiminden başka ilişkisi yoktur -bunlar gerçekten

sanal ölüler, ya da hayaletlerdir" diye yazmış. Daha alt düzeyden ilişkilerimiz olsun, tüm insani ilişkilerimiz, onlar ne kadar "toplumsal hayvan" olan bizlerin bu toplumsal gereksinmemizi doyuruyor.

Ekonomisine, siyasetine, geleceğine güvenini yitirmiş bir ülkede hiç kimseye güvenimiz yok. TL'ye, Dolar'a, Borsa'ya güvenimiz yok. Birbirimize hiç yok. Kendimize de. Gelecek korkusu, olağan gündelik toplumsal hayatı, insani ilişkilerimiz mahvediyor. Can Barslan Radikaldeki köşesinde; "Çevrenize bakın, bulundukları konfor alanını korumak için sistemle barışık yaşayarak şebekleşmeyi tercih eden ve 'makbul adam' sıfatıyla kabul gören bir sürü insan göreceksiniz" diye yazıyor. Bu "sistem" denilen şeyin, verimsiz, aptal, ikiyüzlü ve hırsızlıktan müzdarip bir ucube olduğu herkesçe bilinirken, yine de "bu sistemle barışık" yaşamaya çalışmanın güzelim bir insan ömrünü ne kadar berbat hale getirdiğini görmezden gelmeye çalışıyoruz. Hatta karşıt bir "sistemi", hayatı, ilişkileri savunan insanlar bir "ucube" oluyor!

Rüzgar yön değiştiriyor -bu beş yıl sonra çok açık biçimde anlaşılacak-. Osmanlı kafası ile hükümet etme tarihe karışıyor; karışacak. Bugün bilime, sanata, emeğe değer vermeyen, üretmeden tüketmenin budalalığı ile daha çok son on yılda "ağustos böceği" özentisi ile yaşamının, son elli yılın aptal siyasal yönetimlerinin bedelini ödüyoruz. Dürüstçe itiraf etmek gerekirse, böyle bir bedeli ödemeyi de birey, birey olmasa da "tarihsel" olarak haketmiş durumdayız. Şimdi siyasal-ekonomik-toplumsal değişim için yapılması gerekenlerin

yapılmaması, yapılmasındaki duraksama ve kararsızlıklar daha çok gülünç bir gösteri gibi. Hep birlikte anlıyoruz ki bu kararsızlıkların sürmesi ülkemizi 1914 lerin trajedisine benzer bir tarihe sürükleyecek. Ama sürüklenmeyeceğiz. Şimdilik gecenin karanlığı önümüzde. Aslında kuşukumuz olmamalı; toplumsal, tarihsel birikimimiz, bu karanlığı, akşamın ışıklarla aydınlanmış, cıvı, cıvı bir İstiklal Caddesine dönüştürebilir; Dönüştürecek de...

sonra kış gelir...

Soğuğuyla, yağmuruyla.

Kış sonunda çamuruyla ve masum beyazıyla geldi.

Kış denilince güneyde önce yağmurlar akla gelse de, kış karla anımsanmalı. Kış mevsimi, kışlığını değerini kar'dan almaz mı?

İnsanın içini karartan, ağaçsız, çıplak uzanan topraklar bile bakılası hale gelir. Alacalı, boz yüzeyi tek renge, düş beyazına boyanır. Kadife yüzeyi göz önünde uzanırken insan onu okşamak istiyor. Doğanın tüm keskin kenarları, sınırları kar örtüyle yumuşamıştır. Dik, yalçın kayalarıyla ürkütücü dağlar, böylece uzaktan daha sevimli ve görkemli görünürler. Yol kenarında, demiryolları boyunca, o sıcacık mekanımızdan, camlar arkasında bıkmadan seyrettiğimiz göz alabildiğince uzanan beyaz düzlükler kimi büyülemes ki? Ağaçlar kar yüklü dallarıyla, soğuktan üşümüş, bir yalnızlık kederi içinde. Ama vakur.

Belki de bizde hayranlık uyandıran, milyarlarca yıldır, okyanus-göğüsünde sanki dalgalarıyla soluk alıp vererek yaşayan doğanın gizleridir. Bazen dehşetli korkuları da yaşatan doğanın

aynı zamanda bu derin uykusundaki güzellikle büyülenmenin kaygılı hayranlığı da kolay çözümlenir bir duygu değildir. Asıl anlaşılmazlık belki de doğa'ya ait bir varlık olmamıza karşın, o'nu dışarıdan böyle seyredebilmemizdeki şaşkınlığın, sevincin hiç bir zaman tanımlayamayacağımız duygularındadır. "Yabancılaşma" denilen, doğaya aitken, zaman zaman doğanın dışında yaşayabileceğini sanmanın yanılsamasıdır.

Ama yine de kar ağır, ağır, yaprak, yaprak, tüy, tüy, beyaz, beyaz yağar. Hayatımızın akışına ne kadar zıt. Sessiz, sabırlı, yumuşak, vakur, dingin. Belki bir gün insanlık için zamanın akışı da bu yağışın kendisi gibi yumuşar. Saatlerdeki o bildik keskin zaman dilimleri unutulur. İş saatlerinin, randevuların, yetiştirilecek işlerin kararlaştırılmış zalim, katı anları seyrekleşir.

Bir konforun arkasından bu karlı düzlükler; sıcacık bir odanın penceresinden kar basmış bu dağlar böyle seyredebilir elbette. Kar her eve, sokaktaki her canlının üstüne aynı şekilde yağmıyor. Bir paçavraya sarılı ayaklarıyla yere basan bir insan karın yağışına; buz gibi odasında soğuktan titreyen insan, karlı düzlüklere nasıl bakar? İşsiz ve parasız bir insan, karın yarattığı bu "büyülenmeye" ne kadar katılır?

Hayat böyledir! Gün gelir bir sokak köpeği gibi titreyerek, soğuğa, kara nefretle bakar; gün gelir hayranlıkla, sevinçten şaşkın, yumuşacık beyaz kütle içinde çocuklar gibi yuvarlanırsınız. Gün gelir yüzümüz soğuktan mosmor; gün gelir aynı soğukta, neşeden kıpkırmızı yüzle yaşarsınız. Hepsi bize aittir. İnsanlığa; insan olmaya. İkisi de kabulümüz olsun! Çünkü hayat böyledir!

ÇOCUKLUĞUM

Hemşire / Aynur ATEŞ

Havada neye ait olduğunu bilmediğim güzel bir koku var. Akşam saatlerinin tatlı serinliği birazdan üşüyecek olan bedenimi nasıl da güzel okşuyor.

Bu tek başınalık anımda şaşılasi bir yüreklilik gösterip Afganistan'da ne Laden'i ne Taleban'ı ne de Amerika'yı hiç tanımamış ve belki de hiç tanı(ya)mayacak olan buna rağmen de tüm acıyı çeken çocukları unutup bir an kendi çocukluğuma dönüyorum.

Çocukluğum, çocukluklarımız...

Susunklukları kabullenmeye başladığımız, başkalarının senaryolarında bilinçsizce rol almadığımız, yıllanmış geleneklere çocuk güçsüzlüğümüzle (ya da gücümüzle) başkaldırdığımız yıllar...

Ve bu düşüncelerle yürümeye devam ediyorum. Çocukluğumun geçtiği bu sokağın her duvarı bir oyuna dekor, her taşı bu dekora bir malzeme idi.

En hızlı bağışmalar bu sokakta olur, en güzel oyunlar burada oynanırdı. Yine bu saatlerde her anne yavaş yavaş çocuğunu eve çağırır, fakat bu ilk seslenişleri nedense hiçbir çocuk duymazdı. Ve muhtemelen de eve geç gelmenin karşılığı olan cezalar bu ilk duymayıyla kabullenilirdi. Şimdi şimdi hatırlıyorum geç gelişim fark edilmesin diye kapı arkalarına saklanışlarımı, küçük kurbağaları balık sanışlarımı, bana küçük bir köpek alın-sın diye günlerce süren ısrarlarımı...

Oysa şimdi hepimiz istemeden de olsa büyüdük. Kalplerimizde zamanı yakalayamamış olmanın burukluğu, kimi umutlarımızın hala "umut" olarak kalmasının ve kimi umutların da artık hiç hatırlanamamasının kırgınlığı var. Birçoğumuz yaşamayı hayal ettiğimiz o uzak noktalara karşın hala aynı yerdeyiz. Yaşamaya mecbur bırakıldığımız bu bambaşka hayatı çok geç de olsa kabullendik. Rollerimizi ise şaşılasi becerilerle yerine getirmekteyiz.

Birçoğumuz bahsettiğim bu başkalarına ait hayatı yaşıyor ve zamanı kontrolsüzce harcıyoruz. Kimimiz anne kimimiz baba olduk.

Savaşlara, sokak çocuklarına ve de birçok haksızlığa üzüldük ve elimizden bir şey gelmeyeceğine inandık.

Ama kimimiz de devamlı ertelediğimiz umutlar için ayrılan sürenin gittikçe sonuna gelindiğini fark etti. Bir evdeki eşya gibi yaşamayı reddedip bu oyunu yaşamaktansa yazmayı tercih ettik. Susunkluklara karşı çıkıp sesimizi duyurmak istedik. İnandıklarımız umut, adalet, sevgi, onur, barış, aşk idi. İnandıklarımızı sadece beyinde yaşatmayıp inançlarımız uğruna küçük de olsa bir şeyler yapmak istedik. Gücsüze yardım edip, güçlüye baş kaldırdık. Hakkımızı arayıp bunun uğruna bireysel ya da grup savaşını başlattık.

Ancak umuda, sevgiye, onura, barışa ulaşmak öyle pek de kolay değildi. Zorluklarla, suçlamalarla baş edemeyen, içinde bulunduğu gruba güvenmeyen ve sonuçta da aramızdan ayrılanlar oldu.

Kimilerimiz ise çok güçlüydü; ses çıkardı, başkalarını rahatsız etti.

Başkaları sevgiyi tanımıyordu. Onlar çocukluklarında sonra aniden büyümüş; hiçbir çiçeği doyasıya koklamamış, hiçbir gece yıldız saymamıştı. Onlar çocuk heyecanlarının kaybolmasıyla kıskanmış, kızmış, kavga etmiş, sevmemişti. Ve rahatsızlıkları onurluyu olumsuz etkiledi...

Arkadaşlarımızın bazıları sorgulama ve öz eleştiriye zaman bulamadan kötülendi, dışlandı. Bazıları da oyun oynadığı bu sokakları umutları uğruna terk edip başka coğrafyalara mecbur kaldı ve hatta bazıları hala kapalı kapılar ardında...

Bazımız ise benzer yollarda ama farklı çizgideydik, içinde bulunduğumuz gruba güvenmeyip pasif olduğunu bile bile bireysel mücadeleyi seçtik, tüm bu gruplar arasında gidip gelirken, fazla bir zarar görmediğimiz gibi fazla bir şey de yapamadık.

Şimdi aramızda ol(a)mayanlara üzülürken yüreğimizden sessiz bir çığlık yükseliyor "keşke hep çocuk kalsaydık".

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ VE GÜLBEN ERGEN

Dr. Kenan KARADOĞAN

Tarih, sekiz Kasım 2001 akşamı. Kendi deyişi ile, Türkiye'nin en büyük haber bülteninin haber yayın müdürü ve spikeri Bay Muhtar; tüm haşmeti ve cüssesi ile karşımızda... Bir kaç horoz döğüşünden sonra, sıra aylardır ülkemizin boyalı medyasından düşmeyen Gülben Ergen'e geliyor. Gülben Ergen bu kez üniversite gençlerimize feyiz dağıtacak. Bayan Ergen o her zamanki ciciliği ve çekiciliği ile üniversite öğrencileri ve hocalar tarafından konferans salonunda ağırlanıyor. Üniversitenin adı geçmiyor. Ama ekonomik ve sosyal yönden aynı olduğu belli olan ve mutlu bir tablo sergileyen öğrenci ve öğretim elamanlarına bakılırsa, özel ve bakımlı bir üniversite olduğu kesin. Gülben hanım-cık bir kuğu gibi bir kırmızı koltuğa süzülüyor ve öğrencilerin yönelttiği canahıcı sorulara(!) peşpeşe cevaplar veriyor.

Soru 1: Benimle evlenir misiniz ?

Cevap: Kaç yaşındasın bakiyim. (Dışardaki Kenan'ı hallederim ama, içerdeki Erol beni dilim, dilim doğrar vallahi). Düşünmem lazım. Salondan gülüşmeler. Çapkın öğrenci, en büyük soruyu sormanın zaferi ve gururu içinde arkadaşlarının ve hocalarının alkışlarını topluyor.

Soru 2: Sizi öpebilir miyim?

Cevap: Tabii. Koşarak gel a.na. (Sıraya başkaları da girebilir). Genç, büyük bir hevesle Gülben'in boynuna sarılıyor. Ağzına yakın öpmek istiyor. (Gülben yavaşça fısıldıyor: Oraya yaklaşma, oraya yaklaşma, orası başkasının..!)

Soru 3: Beyaz'la yattınız mı ?

Cevap: Ayol bunu nerden çıkarıyor-sunuz. Ben Beyazla sadece üç kez, stüdyoda birlikte oldum. Hepsini saysanız topu

topuna öndört dakika eder. Bu kadar kısa bir sürede bu iş yapılır mı? (Beyaz mı, kara mı olduğunu bile göremedim. Beyaz'ın çok hızlı olduğunu unutuyor galiba)

Soru 4: Kenan Işık'ı seviyor musunuz?

Cevap: Burası üniversite. Her şey söylenmez ki... Ancak, parlayan gözlerinden etkilendiğimi söyleyebilirim.

Soru 5: Aşk nedir ?

Cevap: Her şeydir. (Gözlerinden inci damlaları süzülüyor, yanağındaki makyaj akıyor. Aşk her şey olduğuna göre, aşk, Erol'dur, Kenan'dır, kapıdır, komşudur, tavuktur, ıspanaktır) Ve aşk yaşamaktır, yaşatmaktır diyor. Çok iyi. (Aaaa!. Aşk olsun yani. Yakıştı mı sana Gülben..!.. Bugüne kadar kimi doğru-dürüst yaşattınız?)

Sorular ve cevaplar buna benzer şekilde, uzayıp gidiyor. Ekrancılar kendilerinden geçiyorlar. Sirkte, palyaçolar, at cambazları arasında imişler gibi... İzleyicilerin stresi mitresi kalmıyor. Bu müthiş hayat dersinden sonra bayan Ergen, tekrar kuğular gibi süzülüp üniversiteli gençlerin ve hocaların ayakta alkışları arasında geri, geri (nedense bu bayan gerisini beğenmiyor) her iki eliyle yanlarını gizleyecek şekilde salonu terk ediyor.

Nereden-Nereye ?

Günümüzdeki üniversite gençliğinin haline, ülkemizde olup bitenlere bakın. Bu ülke için seve, seve sloganını ile mallarını %50 indirimle satan ve bu ülkenin insanlarına yüzde kaç kazık atan iş çevrelerinin haline bakın. Dünyada olup bitenlere bakın. Ve tekrar dönüp bir daha bir eğitim yuvasındaki gençlere ve hocalara bakın. Bu sayın üniversite yetkilileri Zonguldak'ın sosu süperstar Ajda'yı; ünlü bir

ressamımızın resim sergisinde gördüğü tabloyu at kuyruğuna benzetip engin sanatsal yorumlarda bulunurken, ressamca uyarılınca da patronu tarafından ressamın kapıdışı edilmesine neden olan; cehalet geçici, eşeklik bakidir diyerek, ressamı eşeklikle suçlayan anlı-şanlı milli güzellimiz Hülya'yı ve medyamızın popofu, mafyamızın artığı, pardon fazlalığı ile aniden zirveye ulaşan Gülben'i, niçin öğretim görevlisi olarak kadrolarına katmıyorlar. Hatta bu paha biçilmez değerlere son iki aydır izleyicilere parmakları ile evlilik dersi veren Ebru ve vantilatörlerle ancak ateşini düşüren Seda hanımı da ekleyebilirler. İbo'yu da rektör yapsınlar. İş bitirsinler. Bütçeleri mi yetmiyor ? Merak etmesinler böyle bir kadro ile öğrenci sayısını mutlaka artıracaklardır. Benden söylenmesi.

Nereden -Nereye ?

Vay güzel ülkem vay!.. Ne oldu sana, ne oldu bu gençlere ? Toplumumuzun en dinamik ve en duyarlı kesimine n'oldu ? Artık giyimden, kuşamdan, gezmekten, eğlenmekten başka hiçbir şey düşünmeyen, sürekli tüketen bu gençlere n'olacak? Yarın bunlar iş, güç sahibi olup evlenecekler; yaşamın acımasız yüzü ile tanışacaklar. Ailelerini, toplulukları ve gelecek kuşakları yönetecekler. Bu gençler nasıl oldu da toplumdan böylesine soyutlandı ve depolitize edildi. İşte, 80 ve daha sonrası gençliğin hali!.. Köşedönmece, kolaycı, sorumsuz ve savunmasız. Peki 68-78 kuşağı gençlik nerede? Ne yapıldı onlara? Ayakta kalanlar şimdi n'apıyorlar? Kimlerin ve neyin hizmetindeler ?

Ne diyelim Büyüklerimizin o her zamanki engin deneyim ve görüşleri sayesinde, bu güzel ve verimli ülkenin mutlu vatandaşları olduk. Onar yıl aralıklarla 7,5 şiddetindeki depremelerle sarsıldık ve kendimize geldik. Geçmişimizle ne kadar övünsek azdır.

Gene de bu gençler vatanımıza, milletimize hayırlı olsun. Bu arada devri zamanında yaptığı hizmetlerden dolayı her ayak bastığı yörede, zatı-alilerine şükran borcu olarak takdim edilen plaketlerden maddi değeri olanlarını ayıkladıktan sonra, geri kalanını Marmaris körfezinden denize düşman gibi döken ve orayı plaket çöplüğüne çeviren, balıkları bile şaşırtan, Marmaris ormanları ile yetinmeyip; Bodrumun bakir koylarına da kol atan son sosyal depremin baş aktörü Bay Netekim'in kulakları çınlasın. He mi ?

İKİ BİN İKİ

Dr. Kenan KARADOĞAN

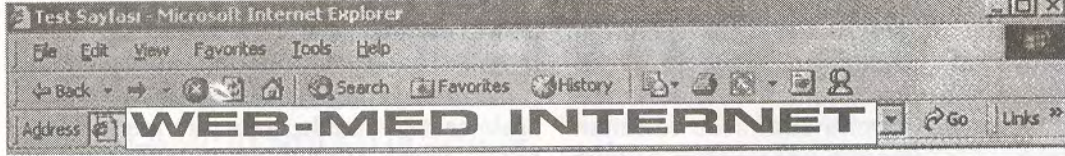
Yetti gayri
Tuz koktu
Söz çürüdü
Sıra eylemde.

Yeniden başlamalı
Hakça / Kardeşçe
Omuz / Omuza
Bu kayayı itmeli.
Savaş sonrası yıkık / bitik
Almanya / Japonya örneği

Zihniyet patlamalı
Törelere neşter atmalı
Aşiret bağı / Göbek bağı
Süregelen sömürü ağı
İmlik, imlik koparılmalı.
Atayı eleştirmeli / evlat
Hocayı değiştirmeli / cemaat
Şakır, şakır oynamalı / gelin
Kapıyı önceden açmalı / damat
Beklemeyenleri anlından öpmeli.

Aradan yarım yüz yıl geçti
Sistem halen üç-sıfır yenik

İç dinamik / dış dinamik
Hiç belli olmaz
İki bin iki
Başlangıcın yılı olur belki

YENİLİKLER:

• **e- mailinizi telefonda dinleyin:** Türk Nokta Net kuruluşunun sunduğu hizmetle, e- postalarınızın yanı sıra haber sayfaları, finans durumu herhangi bir telefondan dinlenebiliyor.

• **2002' den itibaren telefon numaraları internet ve mail adresi olarak alınabilmesini içeren "tel. tr" ve isimlerin web adresi olarak kaydedtirilmesini kapsayan "name. tr" uygulaması başlıyor.**

* **www. bizimklinik. com:** Temel sağlık bilgileri, tıptaki son gelişmeler, anketler, sağlık haberleri, sağlık konularında tecrübelerin paylaşılabileceği adres.

* **www. sigarayibirak. gen. tr:** Sigara tiryakilerinin girmeyeceği bir site. Bırakmak isteyenlere değişik öneriler sunuluyor.

* **www. astim. gen. tr ve www. allerji.gen.tr:** Astım ve arkadaşı allerji hakkında son gelişmeler. Meraklılarına ve bu konulardan muzdariplere yardımcı olacak bir site.

* **www. icel. gov. tr:** İçel Valiliğinin sitesi. İçel hakkında geniş bilgi kaynakları mevcut.

• **www. tckimlik. nvi. gov. tr:** TC kimlik numarası olmadan bundan böyle hiçbir resmi işlem yapılmıyor. Halen numaranız belli değilse bu adresten öğrenilebilir.

• **www. ntv. msnbc. com:** Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı' nın, " 1 milyon çocuk için 1 milyon tık" sloganıyla açtığı yardım kampanyası. Siz bu adres giriyorsunuz, her girişte gönüllü bir firma sizin adınıza kampanyaya bir milyon TL. yatırıyor.

• **www. gyte. edu. tr:** Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü, Kocaeli STO ve Gebze Organize Sanayi Bölğ. Müd.nün ortaklaşa düzenlediği Ulusal Buluş Yarışması. Yarışma herkese açık ve ödül büyük.

* **www. zargan. com:** Geniş bir terim bankası. İngilizce'den Türkçe'ye, ya da tersi çeviri yapabileceğiniz bankada yüz binlerce terim var. Bir sözcük yazdığınızda karşılığını, deyimler ve tamlamalarla veriyor.

* **www. geocities. com/ evdekalanlar:** Edirne Tıp Fakültesinden bir doktor grubunun kurduğu site. Gerek öğrenim süresinin uzunluğundan, gerek ekonomik koşullardan dolayı evlenemeyip evde kalan doktorların katılımı ile oluşmuş.

* **www. overseasjobs.com:** Uluslararası çapta insan kaynakları arama sitesi.

* **www. tbmm. gov. tr / develop/owa/tutanak-55.sorgu-baslangic:** Meclis tutanaklarını merak edenler bu adreste bulabilir.

* **www. web. bir. net. tr / penceredergisi:** Değişik bir şiir dergisi. Şiir rüzgarından esintiler hissetmek isteyenlere.

* **www. pusula. net/bilgisayarokulu/:** 7-12 yaş çocuklara bilgisayar eğitimini zevkli şekilde veren bir site.

* **www.gumustabak.com ve www.yemekvakti.com:** yemek yapmasını ve yemesini sevenlerin arayıp bulamadığı bir adres.

* www.donmedolap.cjb.net: Ders dışı zamanlarda çocuklara hem eğitici hem eğlendirici bir site.

* www.tr.net/e-faks/: İnternetim var ama faxım yok diyorsanız dert etmeyin. Bu adrese girdiğinizde tr. net'in sunduğu e-fax hizmeti sayesinde size verilecek özel bir numarayla yollanan fax mesajlarını internetten okuyabiliyorsunuz.

* www.mutluinsan.com: Şair "Mutlu aşk yoktur" diye kestirip atmış ama mutlu insanlar elbette var. Uzman bir hekim tarafından hazırlanan sitede mutlu olmanın yolları anlatılıyor.

* www.kadinkuvvetleri.com: Kadınların bakış açısıyla dünya. Kendilerine "Kadın Kuvvetler" adını veren bir grup bayan hazırlamış siteyi.

* www.fotografya.gen.tr: Fotoğraf kimi için anıların kaydedildiği bir alan, kimi içinse hayatın anlamı. Sergilerden çok fotoğraf sanatı hakkında teknik bilgiler veriliyor.

* www.hatiradefterim.com: Okul yıllarında elden ele dolaşan hatıra defterleri

vardı. Bu defterler şimdi internet ortamına taşındı. "bana kalbin kadar temiz bu sayfayı açtığın için" diye başlayan hatıralar yazabilirsiniz.

* www.diempsiyatri.cjb.net: Hastalık yok Hasta var yaklaşımı ile Psikoloji ile ilgili değişik makaleler, sorunlarınız, çocuk-ebeveyn ilişkisi, aile terapisi gibi bölümleri var.

* www.tebesir.com: Yurt içi ve yurt dışı eğitim imkanlarını tüm yönleri ile anlatan site. Kültür ve sanat Odası, Öğretmenler Odası gibi bölümleri var.

* www.konya.efsanesi.com: Konya hakkında bilmek istediğiniz her bilgiye ulaşabilirsiniz.

Sık kullanılanalar:

Türk Tabipleri Birliği: www.ttb.org.tr.

* İçel Tabip Odası: www.icto.org.tr.

* Sağlık Bakanlığı: www.saglik.gov.tr.

* Mersin Üniversitesi: www.mersin.edu.tr.

* İçel Sağlık Müdürlüğü: www.icelsm.gov.tr.

* Kuyuluk Sağlık Ocağı: www.mkso.sayfasi.com.

Lösemili Çocuklar OPERA'da

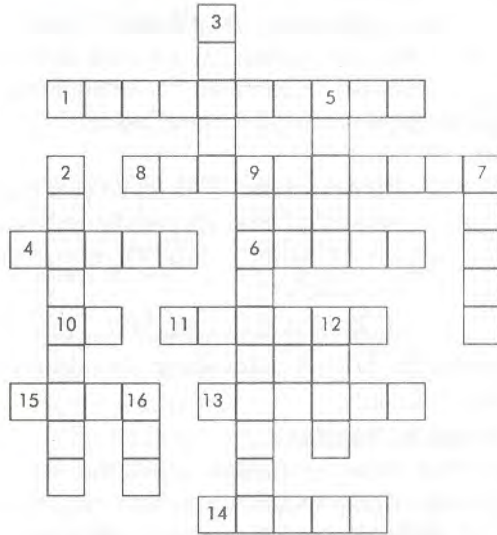

OPERA KEYFİ

MERSİN Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde tedavi gören lösemili hastaları, Mersin Devlet Opera ve Balesi'nin sergilediği, "Midan'ın Kulakları" adlı operayı seyretti. Kültür Merkezinde gerçekleştirilen program çerçevesinde, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ndeki çeşitli kliniklerde tedavi gören lösemili hastaları değişik bir gün yaşadılar. Çiğdem Dilmen'in yazdığı Ferit Tüzün tarafından bestelenen orkestra seffigini Murat Kodallı'nın yaptığı 2 perdelik operayı izleyen lösemili hastaları adeta büyüldü. 3-35 arasındaki hastalar, kültürel faaliyetlere sürekli katılmak istediklerini belirterek, bu fırsatı sağlayanlara teşekkür etti.

■ Mustafa ERCAN / MERSİN, (DHA)

BULMACA

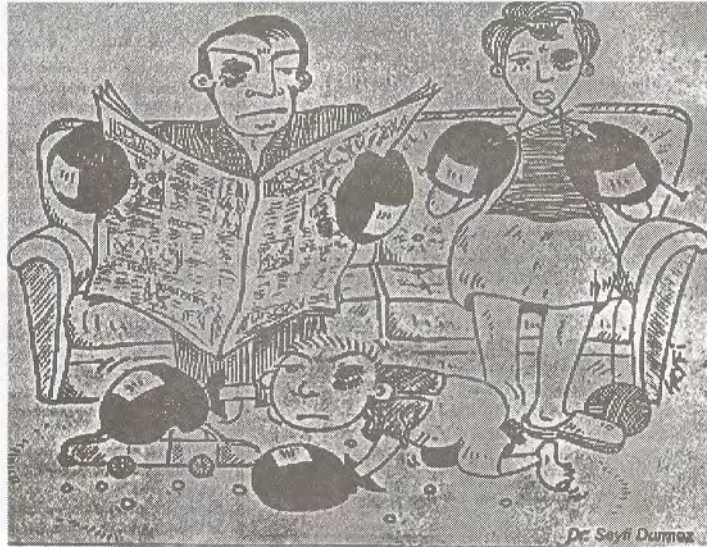

olmazsa olmaz bir madde (ipucu: bazıları gözünü ancak o doyurur.) 12- (YA: 4 harf) Kerem ona kavuşmak için neler çekmiş neler. 13- Adil davranmak (ipucu: "..... mülkün temelidir "cümlesi, " devletin temelidir" olarak değiştiriliyor) 14- Streptokoklarla bulaşan bir hastalık (ipucu: haksız kazanç elde eden yüzüzlerin yüzü ancak belki bu hastalığa yakalanırsa kızarır) 15- (SS: 4 harf) İnsanın (ya da insanlığın) varlığının sona erdiğini anlatan kelime. 16- (YA: 3 harf) canın yongasıdır. Bazen de düşmanıdır.

Çözümler 47. sayfa

1- (SS: 10 harf) Hekimler arasındaki ahlak ilmini anlatan kelime (ipucu: yavaş yavaş unutuluyor) 2-(YA: 9 harf) İnsan sağlığı ile ilgilenen, öz veri isteyen, en uzun öğrenimi görmesine rağmen maaşı en az olan, başka mesleklerde olduğu gibi işini birine bırakıp gidemeyen veya emekli olduktan sonra aynı işi ve işyerini çocuklarının devam ettiremediği kutsal bir meslek. 3- Namusu ile yaşamının, alın teri ile kazanmanın önemini vurgulayan elinizdeki derginin adı. 4- Kendini beğenmiş. (ipucu: bu tür kişiler sevilmediklerinin farkında olmazlar) 5- (YA: 5 harf) Sık ağaçlar topluluğu, aynı zamanda kendine göre kanunları var. 6- Bunamış kişi. 7- Bağlı olduğumuz ve hizmet aldığımız bir kuruluşa düzenli olarak ödenmesi gereken (genellikle de ödenmesi zora giden, aksatılan) ücret.

8- Hak etmeden, dalavere ile bir maddi varlığı ele geçirme (ipucu: en son örnekler bankalar) 9-(YA: 9 harf) Hekimlerin dayanışma örgütü, ya da " hem bir şeyler yapılması için uğraş verilmeyip, hem de ne yapıyor sanki" denilen örgüt. 10- (SS: 2 harf) Rey veya seçim zamanı karşılığında verilmemesi gereken tavizler verilir bu hale gelmemizi sağlayan seçmen gücü. 11- (SS: 5 harf) İçinde bitkilerin yetiştiği doğadaki

Dr. İbrahim E. KEREM

İlginç bir konu değil mi? Aslında bu konuda uzun süredir yazmak istiyordum. Kısmiet bu sayıya imiş. Ama aşağıdaki satırları okuduğunuzda konunun bağlantılı olduğu hakkında sanırım bana hak vereceksiniz. (Aslında beni briç oynayanlar daha iyi anlayacaklardır.) Ünlü bir briç oyuncusu briçi sekse benzetiyor ve şöyle diyor;

"Briç seks gibidir. İyi bir eşiniz yoksa iyi bir eliniz olmalıdır." !!!!!!! Briççiler; Ne diyorsunuz? Doğru, değil mi?!!! Yine Somerset MAUGHAM'ın - sanırım tecrübe kokan - bir sözünü aktarayım. "Briç, doğadaki tüm zevkler; yemek zevki, seyahat zevki, hatta seks zevki sizi terk ettiği zaman elinizde kalan son zevk aracı olacaktır." Ona göre yani...

Mersin Briç Spor Kulübü Bülteni (MBSK) " 5. RENK" in ikinci sayısı çıktı. İsteyenler MBSK dan temin edebilirler. Bu arada yine MBSK bünyesinde her düzeyde oyuncular için yeni yılda briç kursu başlayacaktır. İlgilenenler 328 22 50 numaralı telefondan bilgi alabilirler.

PROBLEM 6: "ELİNİZİ ÇABUK TUTUN"

İki tarafta zonda
Dağıtan: Güney

♠ 7653
♥ RD8
♦ A42
♣ 753

GÜNEY
1 PİK
3 PİK

BATI
PAS
PAS

KUZEY
2 PİK
4 PİK...

DOĞU
PAS
HERKES PAS

	K	
B		D
	G	

♠ DV1098
♥ 72
♦ RDV
♣ AR9

* Batı trefl ikilisini çıkar, doğu valeyı oynar. Planınız nedir?

CEVAP: İki pik, bir "hızlı" kör kaybınız ve bir yavaş trefl kaybınız vardır. Bu nedenle trefl kaybetmemenin çözümünü bulmalısınız. Bu kaybınızı kaçmak için en uygun kart kör gibi görünmektedir.

Bu nedenle hemen küçük bir kör oynamalısınız. As batı da ise ve hemen alırsa sorun yok. Bağışlayacaktır. Fakat siz karo ile ele geçip tekrar kör oynadığınızda sorun kalmayacaktır. KISSADAN HİSSE; Hızlı kayıplarınız ile yavaş kayıplarınız arasındaki farkı görmeniz gerekir.

İşte batının eli: (♠42 / ♥A1094 / ♦965 / ♣D1082)

Bulmaca Çözümleri : 1- deontoloji 2- doktorluk 3- arter 4- ukala 5- orman 6- bunak 7- aida 8- ölüm 9- tabipodası 10- oy 11- toprak 12- aslı 13- adalet 14- kızıl 15- ölüm 16- mal

YÜZÜKLERİN EFENDİSİ

"Kendi halinde bir İngiliz profesörün yarattığı dünya..." John Ronald Reuel Tolkien'in altı bölüm ve üç kitapta oluşan efsanesi "Yüzüklerin Efendisi/ Lord of The Rings" den uyarlama film seyirci rekoru kırıyor.

Kitapların tamamlanması ve basılması 1954 yılında gerçekleşmiş. 1960'lı yıllarda Tolkien 'kaçış edebiyatı' yapmakla eleştirilmiş. Eserin kendi içinde kurduğu masal dünyası, karakterleri, bağlantıları, ilişkileri ile mükemmel olduğu söyleniyor. *"Elflerle büyücüler yüzünden ona çocuk yazarı etiketi vurulması Tolkien'i çok kızdırıyordu. Haklıydı da, çünkü yüzüklerin efendisi yer yer çok karanlıktır. Tolkien, gücün insanları, başka varlıkları ve yaratıkları nasıl yozlaştırdığını anlatır."*

JRR Tolkien 1892 yılında doğmuş. Babasını üç, annesini 12 yaşında kaybetmiş. Bu çocukluk yazarın hayal dünyasını ne kadar beslemiştir? 1973 yılında da ölmüş. 1997 de "yüzyılın kitabı" seçilmiş. Satışı da 100 milyonu bulmuş. Tolkien'in yapıtının edebi değeri, fantezileri, buluş gücü ne olursa olsun, günümüzde bu "masala" yönelen ilgi neden? Kitap-film "iyi ile kötü" nün savaşını anlatır. Sihirli

yüzükle, kötü ve iyi büyücülerle, dirilen ölülerle, tuhaf yaratıklarla; akıl, gerçeklik dışı öğelerle; canavarlarla, hayaletlerle, ortaçağın gerçek ve korkulu hayallerin karanlık dünyası'na ait masal dünyası, nasıl olur da bu gün bunca ilgiyi üzerine çeker?

Film üç saat sürüyor. "Hiçbir masraftan kaçınılmamış!" Çocukluğumuzun masal dünyası, düşlerin akıl almaz görüntüleri, canlandırılmış görüntülerle karşımızda. Genelde korkutucu, karanlık, korkunç şeyler. Kötülerin kötülükleri karşısında, iyilerin ne kadar zayıf ve güçsüz olduğunu görüyoruz. Kötüler neden kötü; iyiler neden iyi? Kötüler salt kötü olmak için kötü; salt egemen olmak için kötü. Gerçek dünyadaki gibi kötü değiller! Gerçek dünyadaki "kötü"ler, kötü gibi görünmezler; her zaman kötü de değiller. İyiler aptalca iyi. Gereksizce iyi. Anlamsızca iyi. İyi olmak için iyiler. Hep iyiler. Gerçek dünyada olmadığı gibi. Gerçek dünyada hiç kimse her zaman iyi değil ki? Masal dünyasında anlamsız sorular, kurcalamalar bunlar. Bu filmde böyle. Hiçbir kimseyi, olayı, ilişkiyi sorgulayamazsınız. Altı yaşındaki bir çocuk zekası ve otuz yaşındaki bir insanın duygu oturmuşluğu, her hangi bir insanın merakıyla bu fimi oturup seyredebilirsiniz. İlgiyle, merakla, hoşça zaman yitirerek, film biter bitmez hemen unutacağınızı bilerek.

Büyük çocuklar için yazıldığı söylenebilecek bu elli yıl önce yayın-

lanmış "masallara", bu gün yönelmiş toplumsal talep arkasında hangi sosyo-psikolojik gerçeği gizliyor?

"Yüzüklerin Efendisi", kendi efendisi olmayı hala becerememiş insanlığın post-modern ruh haline mi karşılık verdiği için yeniden güncel olabiliyor? Bu güne uyarlıysak,

"Karanlıkların efendisi Sauron" un kaybettiği yüzüğü, Usame Bin Laden mi, yoksa Bush mu ele geçirecek? Yazar bu tip "alegorilerden" nefret ettiğini belirtmiş. Yani gerçek dünya ile hiçbir bağlantısı yok, öykülerimin demeye getirmiş. Her şey ama her şey hayali. Bu hayal dünyasında, bu milyonlarca insan kendi için ne arıyor?

İnsanlık, belki insanlığın hiçbir döneminde, tarihin yaşadığımız şu son on yıllık döneminde "gelecek daha iyi bir dünya"dan bu denli umudunu kesmiş değildi. "Tarihin Sonu" kitabı da bu anlamda on yıl önce yazılmıştı.

İnsanlık uluslararası şirketlerin, uzak-tan güdümlü füzelerin, casus uyduların, borsaların, IMF-Dünya Bankası'nın insafına terkedildiğini bir şekilde anlıyor. Kendi gündelik küçük mutluluklarının, aç kalmamanın, "kurban olmamanın" dünyası bu. "Kurban olmayı" ne kadar geciktirebilirse

o kadar iyi. "Elflere karşı yenildikten sonra ruhunu koruyan Sauron, binlerce yıl sonra yeniden güçlenmeye başlar." Büyük Roma İmparatorluğu, dünyada yeniden doğmuyor mu?

İnsanlık kendi kaderinin efendisi olmadığını sürece, efendilerin yüzüğü'ne bağlanmış kaderle daha çok ilgilenilecek. Kendinden umudu kestikçe, insanlığın tarihsel birikimini edinerek büyüyememişse, her zaman çocukluk masallarına takılıp kalacak; böylece oluşmuş yığınlar da elbette pazar ekonomisine uygun kitaplar ve filmler için de iyi birer "müşteri" olacaktır.

BAŞSAĞLIĞI

Odamız üyelerinden,

Dr. Buket Avşar, Dr. Seyfettin Göksu, Dr. Mehmet Şanlı vefat etmiştir.

Ailelerine ve camiamıza başsağlığı dileriz.

DENİZ FENERİ

Hemş. Ceylan ERDOĞAN

Hey dost! Diye seslendin dostum.
Ne oldu ha söyle, candost değil miyiz?
Demek öyle...

Ufukta bir gemi gördün, mutlusun
orada olmak istersin, olamazsın, kırgınsın
sakın ola üzülmeyesin.
Dost dediğin ulaştırmalı seni gemiye
o mutluluğu yaşayasın diye.

-Yıllar bir ışıık kadar hızlı geçiyor...

Seni üzgün ama kaygılı bir gülüşle sezerim
umarım yüreğin yanlışlar bunu
çünkü niyetsizdir dostluk aşkı bizde!
Geçenlerde ağlamaklıydı yüreğim,
anne, baba, ev, iş, sorunlar, bilirsiniz işte
hayattan sıkıldım, boğulur gibi oldum
hele bir varam dost eline dedim
Gözlerimde asılı kaldı yaşlar
dost beni sepetleyince,
olur, dedim, belki canı sıkındır
ben denizle dertleşeyim, gökyüzüne kafa tutayım
dağlarla kardeş olayım
onun da gözlerinde intihar etmesin yaşlar.

-Yıllar bir ışıık kadar hızlı geçiyor...

Vardım dost eline, hoş-beş, muhabbet iyi
anlayacağınız, geceyi aydınlatan bir deniz feneriydi
ay ve yıldızlarla saklanbaç oynuyordu çocukluğu hüküm sürdüğü gecede
başladı gençliğinden türküler söylemeye...

Ne güzel söyler dilin, ne de şirindir dışın,
için ise bilinmez bir mezar
yırılan suretin gittikçe kararmakta.

Hey dost

Meraklanma göremem göğsündeki gizli hançeri
saklama, ayan beyan eyle
yine de göremem
kördür gözlerim
dost aşkından.

-Günler bir ışık kadar hızlı geçiyor...

Amma da telaşlısın ha, ne oldu şarabını mı çaldılar?
Tasalanma dost dediğin bulur yenisini,
Aşın mı az, toprağına göz mü koydular?
Derdin mi var? Söyle.
Dost değil miyiz bakarız bir çaresine, yüreğin ferah ola

-Günler bir ışık kadar hızlı geçiyor...

Bugün için buruk, yüreğin kırık mı?
Gel be gülüm, dök içini, anlat, paylaş, paylaş ki azalsın
Hatta o da yetmezse vur sırtıma
dost değil miyiz, taşırım derdini
seni mutlu edecekse

-Aylar bir ışık kadar hızlı geçiyor
bir ışık kadar hızlı geçiyordu aylar...-

Dedim ki beni mutlu eden ışığı gördüm, mutluyum
Gitmek isterim, ama bilemem, kırgınım
Sen ne dersin.
Korkarım da,
olmazsa, varamam diye
Dost birden keskin, buz gibi bir bakışla
"gidememeni dilerim" dedi.
Sordum neden
"Ben yolumu çizdim, seni tükettim bu yolda
gayri senden ayrılmak isterim dostluk ile"
dedi, dedi ve gitti
Anladım ki, bu dostluk tek kişilikmiş

-Bir ışık kadar hızlı geçen yıllarım
ömrümün çıkmaz sokağıymış, geri döndüm
yeniden yol almak için...-

Arasıra görür bir selam verir
Her selamda farklı bir beni görürüm
yüreğimde en büyük idamı gerçekleştirirken
sallanan cesedime her gün bir gül attım
Pir Sultan Abdal gibi yaralandım
attığım güllerle.
Büyük gün gelene kadar idam gerçekleşti
İdamdan arta kalan yalnızlık aşkını
yerleştirdim yüreğimin en kalabalık yerine
o da bana ders olsun diye

Saklanbaç oynayamayacak kadar yaşlanan deniz feneri
geceyi aydınlatmaya devam ediyordu...

BİR KİTAP

VERONİKA ÖLMEK İSTİYOR*

Özgürlüğe övgüler düzüyoruz ama duvarları gerçekten yıkmaya, sorularımızı seslendirmeye olsun cesaretimiz var mı?

Hemş. Nurten MUŞLU

Gençliğinde bir dönem hippie olduğu bilinen Latin Amerika'lı ve ülkemizde Simyacı adlı eseriyle tanınan yazar Paulo Coelho'nun bu romanında olaylar, Yugoslavya bölündükten sonra kurulan Slovenya Cumhuriyetinde, bir akıl hastanesinde geçiyor.

"Veronika yaşamının normal akışını etkileyecek her şeyden uzak durur." Öfkeleri, hırçınlıkları, haykırıışları olmadığı gibi büyük mutlulukları da yoktur. Mücadele etmesi gerekmez. Yaşamın her alanında gerektiğinin en azı kadar davranır. O kadar aynı yaşıyor ki, varlığını anlamsız bulur. İntihar eder.

Veronika'nın başarısız intihar girişimi sonrası yatırıldığı akıl hastanesinde yaşadığı şeyler kendini yaşamı yeniden keşfetmesine neden olur. İntihar girişimi başarısızdır ama kalbine verdiği zararlar artık bir haftalık ömrü kalmıştır.

Yazar akıl hastanesinde yaşayan "akıllı deliler" aracılığıyla deliliği, normalliği, toplum normlarını, bastırığımız duyguları dolayısıyla kendimizi de sorgulamamıza neden oluyor. Her gün avuçlarımızın içinden uçup giden yaşamın hakkını ne kadar verdiğimizizi sorguluyoruz. "Deliler" o kadar akıllıca konuşuyorlar ki, yaşadıklarımızın ne kadarının kendi

tercihimiz, ne kadarının bize dayatılanlar olduğunu farkedip, şaşıyoruz.

Örneğin bu öyküde orada çalışan, başarı hırsına kapılmış bir hekimin akademik kariyer ihtirası ile hastalarına uyguladığı acımasız yöntemleri de okuyoruz.

Veronika, ölmesine ramak kala şöyle düşünmeye başlıyor. "*Sevgi ve nefret, çaresizlik ve bıkkınlık, günlük hayatı oluşturan bir sürü basit ama yaşama tat katan şeyleri hissetmek istiyordum. Bu gün buradan çıkacak olsaydım, kendime delilikler yapma fırsatı tanıyacaktım; aslında herkes deli; en deliler de deli olduklarının farkında olamayanlar.*"

Yazar akıcı diline karşın, sorma güdümüzü öykünün sonuna varana dek ayakta tutmayı başarıyor. "Çoğunluğun dediği gerçeklik, çoğunluğa katılmama delilik ya da kendimizi yaşamak mıdır?"

Biz içerde ya da dışarıda kalalım; çoğu kez duvarlarımızı kendimiz örmez miyiz? Özgürlüğe övgüler düzüyoruz ama duvarları gerçekten yıkmaya, sorularımızı seslendirmeye olsun cesaretimiz var mı?

*Veronika Ölmek İstiyor. Paula Coelho. Can Yayınları. Basım. 1999

Bengi bağlama üçlüsü

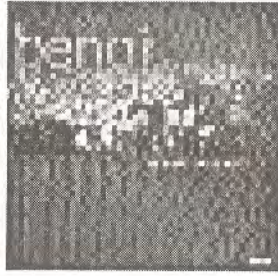
Dr. İsmail ÜN

"Anadolu müziği" ve bu müziğin temel çalgısı olan "bağlama"nın, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımına katkı sağlamak amacıyla, 1988' de kurulmuştur. Bugüne dek, aralarında Houston Uluslararası Festivali (ABD), Ankara Uluslararası Müzik Festivali gibi önemli organizasyonların da bulunduğu pek çok sanat etkinliğinde yer almış olan Üçlü, çok sayıda radyo-tv programına katılmıştır. Çoğunlukla, yabancı kültür merkezleri, üniversiteler ve önemli konser salonlarında, akademik düzeyli konserler gerçekleştirmeyi tercih eden Bengi'nin yapmakta olduğu çalışmalar, kendi alanının ilki olması bakımından, ilgi ve takdirle karşılanmaktadır.

Üçlü, Anadolu müziğini, Anadolu kültürünün ayrılmaz bir parçası olarak algılamakta, bağlamayı da "antik dönemler"nin sesini taşıyan, köklü bir çalgı olarak değerlendirmektedir. Anadolu müziğinin, dünya geleneksel müzikleri arasında, ses sistemi, modal yapısı, metrik ve ritmik özellikleri, çalgıları, form ve türleri, repertuarı ile özgün bir yere sahip olduğu düşüncesinden hareket eden Üçlü, konserlerinde bunların ilginç örneklerini vermeye özen göstermektedir.

"Bengi"nin temel çalgısı olan bağlama, Anadolu'ya özgü, uzun saplı bir halk çalgısıdır. Çeşitli boy ve formlarda

yapılabilmesi nedeniyle, geniş bir aile oluşturur. Küçükten büyüğe doğru cura, bağlama, tanbura ve divan sazı olmak üzere dört ana sınıfa ayrılan bu geniş aile, beş oktavlık bir ses sahasına sahiptir. Bu geniş ses sahası hem geleneksel repertuarın seslendirilmesinde, hem de buradan yola çıkan çokseslilik çalışmalarında önemli bir olanak sağlamaktadır.

Üçlü, bağlama ailesinin ses, tını, akort ve icra imkanlarını tümüyle değerlendirmeye çalışırken, bu malzemeyi geliştirmeyi de amaçlamaktadır. Bağlama'nın, geleneksel yönüyle yalnızca sese eşlik etme konumuna alternatif olarak, çalgının solo yönünü ve çokseslilik kapasitesini geliştirmeye dönük bir anlayışla icra edilmesini, ülkemizde ilk kez Bengi gerçekleştirmiştir.

Üçlünün repertuarında, Anadolu geleneksel müziğinin seçkin otantik örneklerinin yanısıra, bağlama ailesi için yazılmış çoksesli düzenlemeler ve özgün müzikler yer almaktadır. Çalışmalarından örnekler içeren ilk albümleri, "güneş bahçesinden ezgiler" adıyla, Kalan Müzik tarafından yayınlanmıştır.

Grubun çıkardığı albümler
Güneş Bahçesinden Ezgiler
Sel gider...kum kalır

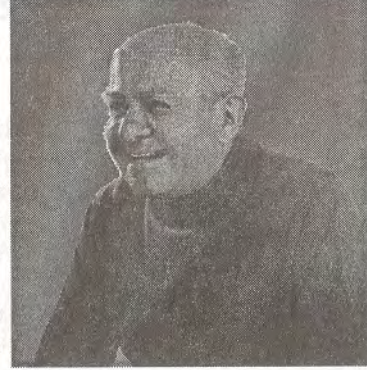
ahmed arif

Anadolu takvim yılına göre değil gönlüyle yaşayan, doyasıya yaşayan, şiir gibi yaşayan insanların çoğunlukta olduğu bir yeryüzü toprak parçası. Yaşar Kemal "İnce Memed" ile Çukurova'yı ve insanını düz yazıda resmederken Ahmed Arif'de aynı yalınlıkta şiirleriyle bu sevdayı yüreğimize işlemektedir.

Ahmed Arif Diyarbakırlı. İlk şiirleri 1948-1951 yılları arasında yayınlanmıştır. O günlerde Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde Felsefe bölümünde öğrencidir. Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet Anday'ın etkisindeki Garip dönemi bitmiş, halk olarak sanatın dolaylarında dolaşılmaya başlanmıştır. Ahmed Arif'de bunlardan biridir. Dağları söylemektedir. Uyraklık tanımayan, yaşsız dağları. Uzun ve tek bir ağıt gibidir onun şiiri. "Daha deniz görmemiş" çocuklara adanmıştır. Cesareti söylemektedir Ahmed Arif. Yiğitliği. Bir pınar gibi, bir yer altı suyu gibi, bir tipi gibi.

Sevdaları söylemektedir, yaşama dair ne varsa o'na dair sevdaları...

"Hasretinden Prangalar Eskittim" adlı tek bir şiir kitabı vardır.

YALNIZ DEĞİLİZ

...
Çukurovam,
Kundağımız, kefen bezimiz.
Kanı esmer, yüzü ak.
Sıcağında sabır taşları çatlar,
Çatlamaz ırgadın yüreği.
Dilerse buluttan ak,
Köpükten yumuşak verir pamuğu.
Külhan, kavgacıdır delikanlısı,
Ünlü mahpushanelerinde Anadolunun
En çok Çukurovalılar mahpustur,
Dostuna yarasını gösterir gibi,
Bir salkımsöğüde su verir gibi,
Öyle içten
Öyle derin,
Türkü söylemek, küfretmek,
Çukurova yiğidine mahsustur...
...

SEVDAN BENİ

Terketmedi sevdan beni,
Aç kaldım, susuz kaldım,
Hayın, karanlıktı gece,
Can garip, can suskun,
Can paramparça...
Ve ellerim kelepçede,
Tütünsüz, uykusuz kaldım,
Terketmedi sevdan beni...

ANADOLU

Beşikler vermişim Nuh'a,
Salıncaklar, hamaklar,
Havva Ana'n dünkü çocuk sayılır,
Anadoluyum ben,
Tanıyor musun?

Utanırım,
Utanırım fıkarcılıktan,
Ele, güne karşı çıplak...
Üşür fidelerim,
Harmanım kesat.
Kardeşliğin, çalışmanın,
Beraberliğin,
Atom güllerinin katmer açtığı,
Şairlerin, bilginlerin dünyalarında,
Kalmışım bir başıma,
Bir başıma ve uzak.
Biliyor musun?

Binlerce yıl sağılmışım,
Korkunç atlılarıyla parçalamışlar
Nazlı, seher-sabah uykularımı,
Hükümdarlar, saldırganlar, haydutlar,
Haraç salmışlar üstüme.
Ne İskender takmışım,
Ne şah, ne sultan
Göçüp gitmişler, gölgesiz!
Selam etmişim dostuma
Ve dayatmışım...
Görüyor musun?

Nasıl severim bir bilsen.
Koroğlu'yu,
Karayılanı,
Meçhul Askeri...
Sonra Pir Sultanı ve Bedrettini.

Sonra kalem yazmaz,
Bir nice sevdâ...
Bir bilsen,
Onlar beni nasıl severdi.
Bir bilsen, Urfa'da kurşun atanı,
Minareden, barikattan,
Selvi dalından,
Ölüme nasıl gülerdi.
Bilmeni mutlak isterim,
Duyuyor musun?

Öyle yıkma kendini,
Öyle mahzun, öyle garip...
Nerede olursan ol,
İçerde, dışarda, derste, sırada,
Yürü üstüne-üstüne,
Tükür yüzüne celladın,
Fırsatçının, fesatçının, hayının...
Dayan kitap ile
Dayan iş ile.
Tırnak ile, diş ile,
Umut ile, sevdâ ile, düş ile.
Dayan rüsva etme beni.

Gör, nasıl yeniden yaratılırım;
Namuslu, genç ellerinle.
Kızlarım,
Oğullarım var gelecekte,
Herbiri vazgeçilmez cihan parçası.
Kaç bin yıllık hasretimin koncası,
Gözlerinden,
Gözlerinden öperim.
Bir umudum sende,
Anlıyor musun?

Yayına hazırlayan: Dr. A. Öner Kurt